

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Poesis Sacra Sive Vitae, Mortis, Et Resurrectionis
Salvatoris Nostri Jesu Christi Historia**

Hermanni, Joachim Heinrich von

Hildesii, 1743

VD18 10904743

Sacræ Poeseos Pars Prima

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68828](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68828)

SACRÆ POESEOS

PARS PRIMA, IN QUA POEMATE ASCETICO REPRÆSENTATUR

1mò. Christi incarnandi Annuncia-
tio.	7mò. Ejus in Ægyptum abductio.
2dò. Ejusdem nondum nati in Beth-
lem profectio.	8vò. Christi & puerorum innocen-
tium persecutio.
3tio. Nativitas.	9nò. Hujus in terram Israël redu-
ctio, &
4tò. Circumcisio.	10mò. Ejusdem Hierosolymis in
Templo Salomonis reinventio.
5tò. Ejusdem à Regibus adoratio.	
6tò. In Templo Solymæo oblatio.	

POESEOS SACRÆ ET PARTIS PRIMÆ INDUCTIO PRIMA.

S. PAULUS AD ROMANOS, CAP. I.

Evangelium Dei, quod antè promiserat per Prophetas suos in scripturis sanctis de filio suo; qui factus est ei ex semine David secundum carnem; qui prædestinatus est filius Dei in virtute secundum spiritum sanctificationis ex resurrectione mortuorum Jesu Christi Domini nostri.

S. PAULUS AD PHILIPPENSES CAP. 2.

Hoc enim sentite in vobis, quod & in Christo Jesu, qui cum in formâ Dei esset, non rapinam arbitratus est, esse se æqualem Deo; sed semet ipsum exinanivit, formam servi accipiens in similitudinem hominum factus, & habitu inventus ut homo.

S. LUCAS CAP. I.

Missus est Angelus Gabriel à Deo in civitatem Galilææ, cui nomen Nazareth, ad Virginem desponsatam viro, cui
A nomen

nomen erat Joseph de domo David, & nomen Virginis Maria. Et ingressus Angelus ad eam dixit: Ave gratiâ plena, Dominus tecum, benedicta tu in mulieribus &c. &c.

SYNOPSIS.

Dominus & Salvator noster Jesus Christus, ut humanum genus à lapsu protoparentum per Incarnationem suam erigeret, Beatissima Virgini Maria ab Archangelo Gabriele in Nazareth Galilee mirabiliter annuntiatur; & à Precursore suo S. Joanne Baptistâ, in utero effœta matris sue Elisabeth adhuc existens, exultando adoratur.

NB. Juxta Profodiam Reform. R. P. Riccioli Soc. Jes. nec non Smetii subinde.

Christi adûm pia turba veni! me Coelicus
urget

Inflammatque calor, tragico proponens
versu,

Quæ meus humanâ vestitus carne Redemptor
Egerit in Mundo: procul hinc estote profana,
Nolo coronari lauro, fictoque repleti
Nectare Pieridum; gentilia respuo, solus
Æstuat accenso regnatque in pectore Jesus!
Ordiam à primâ Mundi statione, feroque
Luciferi bello, rapido quod turbine totum (pura
(Prò superi! quis non paveat?) tremefecit Olym
Aspernatus enim Christi incunabula, stulto
Intumuit fastu, tentavit prælia, sedem
Ad latus æterni Patris fixurus; at eheu!
Ut lapsu rueret multò graviore, Rebellem
Hunc, cum complicibus, decumanâ clade, sacrorum
Spirituum Princeps Michaël pessumdedit anguem
Magn

Magna ruina fuit; Superûm pars tertia tetri
 Ad chaos infelix Erebi dejecta putatur.
 Assimiles numerum brumali tempore Cœlo
 Deciduis nivibus, quarum cita copia sylvas,
 Campos, & totum borealem contegit orbem.
 Hoc celebri bello supremi Numinis Aula
 Civibus orba suis, tantam reparare ruinam
 Exigit. Audivit Superûm pia vota benignum
 Numen, & ex limo terræ formavit Adamum, Gen. 2
 Utque daret soli consortia commoda vitæ,
 Ex ejus costâ formosam condidit Evam:
 Felix conjugium! cujus numerosa propago
 Sola instaurandis Cœli foret apta ruinis.
 Insuper aucturus neo-nuptis gaudia, Tempe
 Deliciosa nimis noviter construxit, eosque
 Præfecit dominos; unius ab arboris esu
 Abstinuisse manus, sub mortis lege jubendo.
 Invidet ambobus divinæ fortis honorem
 Lucifer; hinc Evam, quia non fidebat Adamo, Gen. 3
 Ut violet legem Domini, fallaciter orat,
 Hæc seducta virum (credo, nè sola subesset
 Imperio mortis) similem pellexit in ausum.
 O infelices! uno subvertitis ictu
 Et vos, & vestros (res deploranda!) nepotes.
 Aspicit hæc Dominus; justam commotus ad iram
 Ejicit ex horto miseros; Cherubimque, recisâ
 Spe reductus, aditum stricto jubet ense tueri.
 Insequitur profugos peccati debita merces,
 Cum terrore dolor, morbus, mors, tanta malorum
 Copia, quam nullo poteris describere versu.
 Occluso Patribus Cœlo, Limbóque receptis,
 Vivitur atra quies. Solos Paradisus Enochum
 Eliamque, suâ nondum de carne solutos,

Excipit hospitio, Stygii versutia monstri
 Turbat inoffensis scelerum successibus Orbem.
 Siste poëma gradum, tacito pede tempora transi,
 Quæ Deus à macula primævi criminis, usque
 Ad Salvatoris, nostri quoque Vindicis, ortum
 Currere sustinuit. Certè ! locupletis Homeri
 Iliadem caneres, si, quæ tot sæcula largo
 Sunt complexa sinu, cuperes proponere. Rumpere
 Ergò moras, cunâsque Dei nascentis adorna.
 Magne puer propera ! propera clarissima magni
 Lux & imago Dei ! propera victoria Cœli !
 Vera Salus Mundi ! primæ reparatio vitæ !
 Tempus adest, quo diva Patrum præsagia tandem
 Convenit impleri. Video per inane deorsum
 Aligerum Seraphim * Gabrielem, iussa severi
 Propitiique Dei celeri deferre volatu
 Ad desponsatæ Josepho Virginis ædes.
 Exulta regio Galilææ ! Nazareth, olim
 Oppidulum finè laude, tuum mirare decorem
 Virginis alma domus, castum quoque plaude curam
 Angelus ingreditur, niveo speciosus amictu, (bile
 Os humerósque Deo similis; subitoque refulget
 Lumine tota domus; Phœbum non posse putabo
 Ex Pelago reducem, majori lumine Mundum
 Irradiare. Sacræ cœlestis Nuncius Aulæ
 Protinùs electam peramicâ voce salutans
 Dicit: Ave Virgo, Divino plena favore,
 Cœlorum Dominus tecum versatur; es inter
 Fœmineos benedicta choros. Stupet optima Virgo
 Insolito suspensa metu: quid verba salutis
 portendant, avidè timido petit ore doceri.
 Annuat Angelicus Princeps, suadétque timorem

Ponere

* *Corn. à Lap. Luc. 1, v. 19. & 26,*

Ponere, submisso recitans sermone Supremi
 Decreti seriem: gravidandum nunciat almæ
 Virginis esse sinum, concepturumque Salutem
 Humani generis. Virgo, portenta referri,
 Conturbata putat, nullius conscia facti,
 Quod minimo possit nãvo temerare pudorem.
 Non opus est niveæ virtutis damna vereri,
 Respondet Gabriel, fas est ex Virgine nasci,
 Quem Pater æternus genuit, quem mittit ab alto,
 Vultque Redemptorem Mundi pereuntis haberi.
 Hinc te Spiritui Sancto commisit; & ille
 Fœcundare potest uterum sinè crimine Matris,
 Quam sibi præ multis elegit millibus. Ergò
 Excipe Virgo Deum: quod enim tua viscera nobis
 Sunt paritura, Dei dicetur Filius; ille,
 Te quia progenuit Regum profapia Judæ,
 Ingredietur ovans solium Davidis avitum,
 Imperiique thronus nullo ruiturus in ævo
 Stabit, & æternos populis concedet honores.
 Hujus decreti, Virgo castissima, signum
 Hoc appono Tibi: multis onerata diebus
 Elisabeth, parili Regum Tibi sanguine juncta,
 Hactenus improlis, Domini fœcunda favore
 Fert uterum; sextusque fluens à tempore mensis,
 Quo vetulo gremio concepit, publicat Orbi,
 Quæ placuere Deo, nullo sufflamine Mundi
 Posse retardari: Divina potentia finem (est.
 Nescit, & hinc quidquid superi voluere, peractum
 Audiit Angelicum Procerem tot mira locutum
 Regia Virgo, suum tribuens ad jussa Tonantis
 Consensum, celeri responso finit, & inquit:
 Ecce Dei famulam; fiant, quæcunque fidei
 Voce revelasti. Gabriel submissa puellæ

Dum verba exceperit, subito discedit; & alma
 Virgo parabat iter, Cognatæ mira relatum,
 Quæ sibi contigerant, montanæque transit. Ioseph
 Quem sibi custodem vitæ castique pudoris,
 Utpote parthenio præclarum munere, nuper
 Legerat, excelso dignatum jure mariti,
 Credo fuisse ducem fidum, sociumque viarum
 Montibus emensis Zachariæ tecta subintrant:

LUC. I. Elisabeth propero, spectatâ Virgine, gressu
 Fertur in occursum; cupidis complexibus amba
 Pectora jungunt, alternant oscula, plausu
 Tota domus resonat, Lætis anus optima verbis
 Ingeminat, se præ millenis millibus unam,
 Quod Domini Mater se visitet, esse beatam;
 Subque suo puerum semestrem corde senili
 Exultare refert. Pueri quis sanctior illo?
 Qui Dominum gremio clausum non-natus adorat
 Non sic Thariades gaudebat, quando decoram
 Isaco sponsam de Nachoris urbe Rebeccam
 Pronubus adduxit famulus; seniorque Tobias
 Quando sibi salvum comite à Raphaële reductus
 Gentibus ex Medis, oculorum luce receptâ
 Conspexit natum. Zacharias plenus amore
 Obsequioque, suis cœnam mensamque parari
 Hospitibus satagit. Sed, dum promissa Supremi
 De sibi donando rugosâ ex conjuge nato,
 Verteret in dubium, privatus munere vocis,
 Ora quidem, sed muta gerit. Supplevit animum
 Officio conjux, quidquid grandævior annis
 Ille bonus mutusque senex pro divite voto
 Lætus anhelabat, tantis præstare propinquis
 Ut tamen Elisabeth, nondum satiata relatis,
 Nobile colloquium non interrumperet, orat,

Inv

Invitatque, focum non fastidire. Virago
 Obsequiosa piæ vetulæ sociatur ad ignem.
 Ordinât illa cibos, de Cœlo multa perorat
 Altera. Felices, qui serâ verba salutis
 Auribus excipiunt, & fido in pectore servant.
 Confectis dapibus, properant recreare maritos,
 Exorantque, velint inopem benedicere mensam.
 Accumbunt; inter comedendum plurima narrant
 De Ducis adventu promissi Patribus; augent
 Vota Patrum votis: juvat hîc tacuisse profana.
 Prandiolum finè labe! cui Deus ipse, Beata
 Virgo parens, Joseph, Zacharias, optima Mater
 Elisabeth, sanctusque Dei præcursor adesse
 Præsentes, nostrisque modum præscribere cœnis
 Dignantur. Dapibus sublatis, hospita Matrem
 Virgineam complexa rogat, promittat honorem
 Hunc præstare sibi, soboli, mutoque marito,
 Et remanere, Deo donec placuisset, in Orbem
 Ex utero vetulæque sinu producere partum.
 Indulget precibus repetitis Virgo benigna,
 Possibilémque suæ cognatæ spondet amorem
 Officiûmque, bonam vetulam complexa: suoque,
 Quæ circa proprios veniunt curanda penates,
 Committit Sponso. Teritur Divina loquendo
 Tota dies; donec, serò lucentibus astris,
 Ad medium Cœli veheret Latonia currum.
 Postera lux repetit sacra commercia linguæ,
 Sicque dies sectata diem, nil auribus infert,
 Nil patitur peragi, quam concernentia Divos.
 Hic sua solatrix hominum pepigisse refertur
 Cantica, quæ summis hodiedum ritibus alma
 Per vastos Mundi tractus Ecclesia cantat:
 Magnificat Dominum mea mens, & lætus in illo Luc. 1.

Spiritus exultat : quoniam respexit ab alto
 Ancillam minimam. Me dicent esse beatam
 Omnigenæ gentes : etenim mihi maxima fecit,
 Qui solus sanctus, cuiusque potentia nullo
 Fine coarctatur : sua iussa timentibus omni
 Tempore prospexit, seros redimendo nepotes.
 In sua terribiles collegit brachia vires,
 Disperfitque sui de cordis mente superbos :
 Deposuit tumidos celsâ de sede potentes,
 Exaltando pios humiles. Implevit egenos
 Esuriam passos ; saturos dimisit inanes.
 Ecce recordatur Domini clementia fidæ
 Electæque domûs Abrahæ ; suscepit amatum
 Ex illâ puerum, sicut prædixerat illi
 Et Patribus nostris, valido per sæcula verbo.
 Interea lux illa venit, quæ sifteret Orbi
 Signiferum Domini, nativâ labe carentem.
 Quem Pater elinguis reparatâ voce Joannem
 Appellare jubet : nomen quod munera Cœli
 Significat, sanctæque refert prognostica vitæ &c.

POESEOS SACRÆ ET PARTIS PRIMÆ,
 INDUCTIO SECUNDA.

MATTH. CAP. I.

Joseph autem vir ejus, cum esset justus, & nollet eam tra-
 ducere, voluit occultè dimittere eam. Hæc autem eo
 cogitante, ecce Angelus Domini apparuit in somnis ei, di-
 cens : Joseph fili David, noli timere accipere Mariam con-
 jugem tuam : quod enim in ea natum est, de Spiritu Sancto
 est. Pariet autem Filium, & vocabis nomen ejus Jesum ; ipse
 enim salvum faciet populum suum à peccatis eorum, &c.

SYNOPSIS.

Dominus & Salvator noster JESUS Christus propter propositum
 Josephi, ex defectu informationis super Incarnationis myste-
 rio, à Virgine Maria discessum meditantis, negativè hye-
 mali

mali tempore Bethlemii hospitium, nondum natus quasi affligitur: cui historia ordo dominica generationis seriatim apponitur. &c.

Præpes Idumæas spargebat fama per urbes,
 Quòd puer è sterili vetulâ prognatus, in ortu,
 Cùm super ipsius formando nomine certant,
 Decrepito Patri linguæ reparaverit usum.
 Hæc nova qui trutinant, quis sit puer iste futurus,
 Attoniti quærunt. Curânsque domestica Joseph,
 Transgressus celeri cursu montana, revertit:
 Tum quòd mirificum cuperet spectare puellum;
 Tum quòd anhelaret, dilecto Virginis ore
 Aspectûque frui, sociâque reducere. Sponsa
 Annuit optatis, Sponsum comitata: reversi
 Nazareth in Domino, tranquillam ducere vitam
 Concordes statuunt, manuumque labore resecti,
 Sponsa colum repetit, repetit fabrilis sponsus;
 Gaudet uterque, suâ contenti sorte. Malignus
 Ecce Draco, quondam superis expulsus ab oris,
 Non saturatus eo, quòd quondam vicerit Evam,
 Acribus invidiæ furiis agitur, & audet
 Par neo-sponsorum, cœlesti pace beatum,
 Unitumque Deo, tacito turbare tumultu.
 Hinc ruit in placidum, denso velut agmine factò,
 Cor timidi sponsi, falsisque coloribus audax,
 Nescio, quæ formet rupti simulacra pudoris.
 Hic dabat objectis assensum*, Virginis altum
 Aspiciens uterum; turbato corde gemendo,
 Promissam cecidisse fidem. Cur ampliùs, inquit,
 Fœdera continuo? fatis est tolerare tacendo

A 5

Deli-

* Ità sent. SS. Chrysoſt. Augustin. Justin. &c. apud Cornel. & Lap. in Matt. 1. 19. Ipse contrar. tenet cum aliis PP.

Delictum sponsæ; servabo benignior omnes
 Justitiæ leges; nè traducatur, abibo.
 Cùm Stygius serpens in publica scandala justum
 Flectere non posset; celerem suadendo recessum
 Instittit, objiciens animo, si necere pergat
 Producâtque moras, millena pericula. Virgo
 Conscia nullius sceleris, nive purior omni,
 Virgineo complexa sinu Patris Omnipotentis
 Unigenam sobolem, curarum motibus angi
 Nobile cor sponsi, tacitâ ratione docetur.
 Angitur ipsa simul meditata, quid inde futurum,
 Si desolatam, non natâ prole, relinquat.
 Dic agedum peramata Parens, quæ tanta doloris
 Causa? Deus, casto quem fers sub corde, refringet
 Antiqui serpentis opus; dolor omnis abesto!
 Infernum Domini decretis esse minorem,
 Calcandûmque tuis pedibus caput aspidis, omnes
 Novimus: hinc mea Lux! mea Spes! depone timo-
 Prospiciet, sicut majorum tempore nostris (rem.
 Patribus in sterili Dominus prospexit eremo,
 Hæc quicumque legis, suspensâ mente revolve,
 Quò ventosa lues Stygis assurrexerit: olim
 Illa thronum juxta solium sublime Tonantis
 Scandere tentavit, sed turpem passa repulsam,
 Ad furvæ de sede ruens ergastula noctis;
 Nunc effert tumidum caput eluctata, resumens
 Tabificum virus, cupiens afflare malignam
 In sacra virginei Sponsi præcordia pestem;
 Sicque palam summi Genitricem Numinis Orbi
 Ut peccatricem proponere nequiter audet,
 Protinus in Stygias Coluber rue squallidæ umbras;
 Ante suum Christus frustra crucifigitur ortum:
 Nec Divina parens meriti patietur honoris

Deli-

Deliquium: munita Deo stat, Erinnyos ausis
 Tuta, nec integræ metuit dispendia famæ.
 Ad te mi Joseph sterilem converto pœsin:
 Quæ te cura rapit? quis jactat turbo dolorum?
 Quid trahis in dubium venerandæ Matris hono-
 Innocuo quondam Mosis rubus igne reluxit, (rem?
 Nec maduère pii Gedeonis vellera; nunquid
 Per vitra transgreditur tutò lux aurea Solis?
 Dic mihi, cur nequeat, servatâ dote pudoris,
 Virgineum complere finum Deus ipse? nefandum
 In caput Inferni, quod talia crimina plenis
 Faucibus eructat, pœnarum damna redibunt.
 Tristior hîc gravibus curis noctûque diûque
 Opprimitur Joseph; donec, qui Tartara frænâ
 Continet, Angelico sermone pericula solvit.
 Nox erat, & medio radiabant sidera Cœlo,
 Cùm noster Joseph inter suspiria lassus
 Occulit in tristem paulatim lumina somnum.
 Ecce soporato cœlestis Nuncius adstat,
 Majestate Deum referens, pavidûmque benignis
 Alloquitur verbis; Joseph de stemmate David Mat. I
 Edite, nè metuas tibi consociare Mariam
 Conjugio; castâ quod enim concepit in alvo,
 Non est terrigenæ stirpis, sed Spiritus almus
 Numinis intactæ benedixit Virginis alvum
 Ac fœcundavit: pariet, res mira, superni
 Unigenam Patris Natum, quem ritè vocabis
 JESUM; quippe feret Mundi delicta, suamque
 Eximet interitu, solvet quoque crimine gentem.
 Si fortassè roges, quæ sit connexio rerum?
 Accipe fatidici prognostica verba Prophetæ:
 Ecce! velut digito monstrat, quòd Virgo pudica
 Conceptum pariet Divino nomine Natum,

Emma-

Emmanuel dictum. Si vis didicisse notatum
 Nominis ac etymon, paucis, adverte, docebo,
Nobiscum Deus est, totum complectitur hujus
 Nominis arcanum; quoniam sub imagine carnis
 Humanæ præsens aderit, lapsūque nefandā
 Labe repurgabit, Superis gaudentibus, Orbem
 His itā propositis, disparuit Angelus. Esse
 Hunc puto, qui primus pandit mysteria Christi
 Adventūs, castæque tulit sacra nuncia Matri.
 Evigilat Joseph, visūque recogitat altā
 Mente: cadit, posito dubio, fallacis Averni
 Machina; gaudet, ovat, prompto conamine sanctis
 Obsequitur jussis, quæ Cœli Nuncius illi
 Indice tam claro patefecerat, Ergò sinistram
 Alma Redemptoris Mater depone timorem;
 Sub pedibus Colubri caput est; calcando triumphā
 In sua Te ducit Joseph, Te fidus honorat;
 Conjugium sinè labe colet, non differ adesse.
 Mater plena Deo, casto veneratur honore
 Jessæum Juvenem, socio sibi stemmate natum;
 Alternant, luctu proscripto, gaudia; puram
 Traducunt inter mundana pericula vitam,
 Optantes paribus votis natalia Christi.
 Hic memorare juvat, quo sanguinis ordine Jesus
 Ex Abraham & Davide fatus descenderit. Olim
 Inter Judæos fuit observantia, cunctis
 Introduc̄ta locis, ut, si quis ducere ritè
 Uxorem veliet, cognatā ex stirpe puellam
 Eligeret, propriæque tribu; quapropter avorum
 Tempore, neglecto muliebri stemmate, solos
 Enumerare solet proavos Scriptura mariti. (cutus,
 Hanc quoque Matthæus methodum, morèque se-
 dummodò Josephi titulos recitaret avorum,

Et

Et genealogicam seriem, satis esse putavit.
 His breviter monitis, nostri sacra stemmata Christi
 Difficili quamvis Musâ numerare parabo:
 Ex Abraham fidei conservatore creatur Mat. 1
 Filius Isacus, genitus quo deinde Jacobus:
 Hoc genitus Judas: ex Juda ac Thamare natus
 Est Phares: hoc Efron; à quo generatus Aramus
 *Gignit Aminadab: & procreat iste Naasson.
 Hic genuit Salmon; ex cujus sanguine, Rahab
 Illa Booz peperit; dein Ruth Moabitis amico
 Nupta Booz, Obed parit: hoc generatur Iesse:
 Quo David Rex, cui Salomonem parturit illa,
 Quæ fuit Uriæ. Salomon Sapientia Regum
 Progenerat Roboam: Roboam generavit Abiam:
 Hic Asam genuit: qui Josaphat; hic quoque Joram
 Oziæ patrem; Joathan quo natus, & inde
 Ortus Achaz creat Ezechiam; creat iste Manassen;
 Hoc fatus est Amon; Josiam germinat iste;
 Ex quo progenitus** Joachin cum fratribus, inter
 Aspera sceptrigeræ Babylonis vincula. Postquam
 Denique completa est ea transmigratio, natus
 ***Inde Salathiel; ex quo Zorobabel in auras
 Prodit vitales: Abiud productus ab illo,
 Protulit Eliacim; sed ab hoc producitur Azor.
 Hic genuit Sadoc; ex cujus sanguine deinde
 Cretus Achim, generans Eliud tulit; hic Eleazar:

Is

* Vid. Profod. Ricciol.

** Deest hic una generatio apud S. Matth. Cap. 1. juxta omnes
 Auth. vid. Corn. à Lap. ibid. Josias enim genuit Joakim
 seu Eliakim, & Joakim genuit Joachin seu Jechoniam, qui
 Babylonem captivus abductus est, unde rectè: Ex quo pro-
 genitus, non verò genitus. Vid. 4 Reg. 23. & 24. item 2.
 Paral. ult.

*** Ricciol. Profod.

Is genuit Mathan; sed Mathan porrò Jacobum:
 Iste Jacob fausto tandem sub fidere Joseph
 Progenuit, meritum cum Christi Matre beato
 Conjugio necti: felix cum turture turtur.
 Augustus Cæsar populos in pace regebat,
 Author amicitiae, qui totum nexuit Orbem
 Fœderibus; peramœna quies regnabat ubique.
 Hic Cæsar rerum Dominus, gentisque superbæ
 Romulidûm, totum jussit describere Mundum.

LUC. 2. Quod Syriæ rector Præses Cyrenius* ultrò
 Assiduis promovit opus conatibus. Omnes
 In primæva suæ properabant oppida gentis.
 Quid facit hîc Joseph? ediffere nostra Camœna:
 Hic, licet æternum gereret sua sponsa Regentem
 Cæsare majorem, Cœli Terræque Monarcham,
 Fit celer obsequio, Galilææ finibus exit,
 Inque sui Patris Jessæi Principis urbem,
 Urbem Bethlehëmam patrio sermone vocatam,
 Cum Genitrice Dei prægnante, revertitur. Ecce
 In patria peregrinus erat; mirabile dictu!
 Nemo fores aperit, gravibusque coercita vinculis
 Ostia clauduntur. Venit in sua propria Jesus,
 Nec, qui suscipiat, totâ reperitur in urbe.
 Compatior pia Virgo Tibi, Tibi candide Joseph,
 Et Tibi Christe sacro sub Matris corde gementi,
 O Bethlêmiacos isto si tempore campos,
 Incoluisse, mihi felicia fata dedissent!
 Ultrò repandissem bipatientibus ostia valvis,
 Tota domus patuisset ei, quem nulla domorum,
 Sint spatiosa licet, capiunt penetralia, nullum
 Ingentis Terræ spatium, neque vastus Olympus.
 Estò! meî licet his productio sera resistat

Opta-

* alias Cyrenus vel Quirinus.

Optatis, cupidóque mihi fors illa negetur;
 Non tamen impedió, recolendo talia, tanquam
 Bethlehemæ præfens, sincero cordis amore
 Divis hospitibus patulos offerre penates

POESEOS SACRÆ ET PARTIS PRIMÆ.
 INDUCTIO TERTIA.

LUCAS CAP. 2.

Factum est autem, cum essent ibi, impleti sunt dies, ut p-
 reret. Et peperit Filium suum primogenitum, & pannis
 eum involvit, & reclinavit eum in præsepio: quia non erat
 eis locus in diverforio. Et Pastores erant in regione eadem,
 vigilantes, & custodientes vigilias noctis super gregem suum.
 Et ecce Angelus Domini stetit juxta illos, & claritas Dei cir-
 cumfulsit illos &c.

SYNOPSIS.

Dominus & Salvator noster JESUS Christus inter applausus Cœle-
 stis militia, Bethlemii Juda in vili stabulo, bruta inter
 animalia, paupertate, frigore, aliisque incommodis plurimum
 afflictus nascitur, & à pecudum Pastoribus Angelico sub concentu
 ad cultum invitatis adoratur.

Inclinata dies, cum nemo recluderet ædes, (seph,
 Sùsciperétque probum gravidâ cum Virgine Jo-
 Hoc par selectum, devotum, Nobile, Sanctum,
 Luc. 2. In vili pecorum stabulo remanere coëgit.
 Discite mortales, quantis Cœlestia distent
 A nostro captu spatii, quantisque tegantur.
 Hæc arcana Dei tenebris. Præfagia Vatum
 Impleturus, amat vitæ primordia JESUS
 Luctibus ordiri. Vetuit discumbere Sanctos
 Cum prædivitibus populi. Quid multa? revisit
 Nos, ut salvaret magni sudore laboris.
 Frigora natus habet, sed factus adultior æstus;
 Denique probrosâ clausit sua tempora morte.

Con-

Consilium Domini nè perscruteris; oportet
 Hoc admirari, tacitoque stupore vereri.
 Nox Terram solitis involverat atra tenebris,
 Ad medium provecta Polum, quo tempore Virgo
 Sensit adesse diem, quæ Cœlo gaudia, pacem,
 Mundo, sed tristi plagas infligeret Orco.
 Salve fausta Dies, omni venerabilis ævo,
 Tot votis optata diu, nostræque salutis
 Bajula! rorâsti magno cum sœnore Justum
 Desuper, ille brevè Cœlum Limbūmque recludet.
 Exultate Patres! adsunt promissa salutis
 Tempora! frangentur tenebrarum vincula; rupto
 Exempti laqueo, victores ibitis uno
 Ad Superum sedes cum Servatore triumpho!
 Admonuit sponsum Divina Puerpera; sponsus
 Ut solet, eximix defert solatia Matri.
 Sed vix ex cubito relevat caput, ecce refulget
 Lumine Cœlesti pecorum domus; intrat in auras
 Rex hominum, Mundique Salus: ut Phœbus Eois
 Egregio splendore nitens caput exserit undis,
 Virginitatis honor manet illibatus; adinstar
 Solaris radii, qui pulchrâ luce fenestras
 Transiit: Infantem tenuem complexa Virago
 Ad sua corda premit; neo-natum sponsus adorat.
 Hebr. Magna catervatim stabuli penetrare subintrat
 1. 6. Copia Spirituum, niveo candore decori,
 Cœlitus, ut pueri celebrent natalia, missi.
 Sed quid consilii Serpens inimice? rogabis,
 Quæ sit Cœlitibus plaudendi causa? docebo:
 Fraude tuâ deceptus homo, confortia mortis
 Æternæ, quæ sola tibi portanda manebunt,
 Deseruit. Quare? nescis? cui cedere quondam
 Ambitione ferox renuisti, venit, avitum

Ex-

Extirpare scelus; nè Gens humana periret.
 Ringere fave Draco! mulier decepta, per illam,
 Quæ modò produxit Dominum, se vindicat; æquo
 Judicis arbitrio: quia per quam, callide! Terris
 Intuleras damnum, cervix calcatur Averni.
 Virgo DEUM tenui coopertum findone cunis,
 Quas præsepe refert, imponit; dura ministrant
 Stramina pulvinar; servos animalia signant;
 Bos, asinusque suis afflatibus aspera brumæ
 Frigora demulcent: puto, quòd purissima Virgo
 Averfata, gemat, stabuli fœtentis odorem.
 Compatitur Matri Joseph, mœstosque virili
 Corde premit gemitus. Aquilo depone rigorem,
 Nè quatias gelido lacerata mapalia flatu.
 Interea Divine Puer, bene veneris! omnes
 Offerimus pia corda Tibi, largire favorem,
 Et moderare tuos, quos vis servare, fideles.
 O venerande Puer! quod Patrum turba futurum
 Credidit, hoc ipsum nos credimus esse peractum,
 In quo nostra fides se, tanquam rupe perenni,
 Et nova cum veteri Scripturâ pagina firmat.
 Non procul à stabulo vigilabant tempore noctis
 Pastores ovium, quos lux speciosior astris
 Reddidit attonitos: nam cyclade lucis amictus
 Angelus apparens nimio terrore stupentes
 Alloquitur, mandans proscribere corde timorem,
 Exultare jubens, quia maxima nuncio vobis
 Gaudia, lætus ait, populis communia cunctis:
 Natus enim Christus Davidis in urbe Redemptor:
 Invenietis ibi puerum, quem Mater egena
 Vilibus involvit pannis, paleisque gementem
 Imposuit: molles referunt præsepia cunas,
 Bruta Palatinos, stabulùmque Palatia Regis:

Luc. 2.

B

Hæc-

Hæcque loco signi vobis determinat Æther,
 Ut, quem Bethlehemæ tali sub imagine vobis
 Offeret, hunc ipsum, quem diximus, esse sciatis,
 Suspiciunt vigiles, lætæque per aëra plausu
 Aligeros volitare Duces, resonare triumphos,
 Atque refulgentis spatiosa per atria Cæli
 Unifono gratæque cani certamine vocum:
 Gloria summa Deo super excelsissima Cæli
 Culmina; terrigenis, quibus est sincera voluntas
 Pax fit, & alma quies, & copia multa bonorum,
 His evangelii finitis plausibus, unâ
 Angelici Proceres Cœlestia regna revivunt,
 Sicque, recedenti speciosâ luce, piorum
 Ex oculis vigilum rapitur sacra visio: noctis
 Pristina vicinis incumbunt nubila campis.
 Territa pastorum, pernoctem plurima volventi
 Turba reassumit vires animûmque; relata
 Tam miranda sibi, propriis aspectibus ardet
 Percipere; inde moras, quas nexuit ægra dies
 Ex Pelago reducis cunctatio, rumpit, & ortu
 Non expectato Phœbei fideris, inquit:
 Actutum socii, videamus Mystica nobis
 A Domino monstrata, Deus nos ducet euntes,
 Dicite Pierides, non Ethnica Numina, veræ
 Christi adûm Musæ, quæ causa, quòd ista pusilli
 Plebejique viri, Regum Procerûmque senatu
 Neglecto, didicere? patent arcana: Draconis
 Ambitio virus per totum sparserat Orbem;
 Hoc quoque corrupti Reges Proceresque, profecti
 Inferiora suis conceptibus illa putâssent.
 Lux Evangelii non luxit Regibus illo
 Tempore; nulla fides Procerum; regnabat ubique
 Barbaries: humilem contestabantur egentes
 Numi

Numinis adventum: quod Virgo puerpera nuper
Magnificando Deum cecinit: Gaudete repulsam
A saturis passi; qui fert solatia, vivit!
Pastores properant; & vix eduxerat undis
Purpureas Aurora comas, cum mœnia parvæ
Urbis Jessiadûm, nebulis labentibus, uno
Aspiciunt plausu: nec opus, comperta viarum
Vel stabuli rogitare locum; Deus indice muto
Et cupidæ mentis raptu, quò restet eundum,
Indigitat. Currunt, subeuntque mapalia; castam
Cum Puerio Matrem, sicut prædixerat illis
Angelus, inveniunt. Metus hic & gaudia certant:
Circumfusus enim radiis Cœlestibus ardet
Puffio; nec simili privat fulgore parentem.
Sis licet in pueri specie, sis inter olentes
Obscuro stabuli pecudes, asinumque bovemque,
In paleis positus; talis tamen ore refulget
Majestatis honos, & talia signa decoris,
Ut, quicumque vident, paveant, & Numen adorent.
Non minor ex vultu species, habituque nitebat
Matris amabilitas; nunquam Domus Israël ullam
Progenuit similem. Nec Te formose virorum,
Nam similis simili gaudet, Josephæ filebo.
Hæc Trias in stabuli tenebris olidoque recessu
Fulget, ut in nebulis collecto lumine Phæbus,
Aut per rimosas splendet Cynthia nubes.
Curvatis genibus, prono quoque corpore, læti
Procubere viri: descedunt lumina, sacro
Oscula dant fundo, miro præsepia cultu
Ut magni Regis thalamum soliumque salutant.
Nec dubito, quin parva pii quoque dona puello
Obtulerint; nec quin Dominus respexerit illa
Intuitu placido; sicut respexit Abelis

Munera, Cœlitibus suaves halantia fumos,
 Exultate, quibus res est angusta, domique
 Aspera pauperies! inopum Rex venit; inanis
 Ambitio, sæx atra Stygis, patre Dæmone nata,
 Sub pedibus prostrata jacet. Gaudete! gravatis
 Dicite pauperibus, quæ nox hodierna propinqua
 Vos docuit visu: simul invitate, Supremum,
 Ut veniant intrâ tenebrosa mapalia, Regem
 Culturi, sicut reverentia digna requirit.
 Pastores ovium postquam sacra nuncia Cœli,
 Hâc data nocte sibi, retulissent; quidquid in antro
 Seu stabulo pecorum convenerat, ore fideli
 Applaudit. Virgo tantarum conscia rerum,
 Lata sibi nuper Gabrielis nuncia visis
 His pastoritiis confert, altâque reponit
 Mente. Viri surgunt, & læto corde relinquunt
 Limina sancta casæ: reduces ad propria tecta,
 Hæc nocturna palàm manifestant visa; simulque
 Omnia, quæ propriis oculis objecta fuerunt
 Bethlehemæ, cupidis hæc nuncia læta sciendi
 Jugiter enarrant. Super hæc miranda rapaci
 Per loca Jordanis fertur vaga fama volatu:
 Agricolaë, cives, & quos Cœlestis alebat
 Spes Dominum tandem nostrâ sub carne videndi,
 Per juga, per montes, & lata per arva feruntur.
 Judæ Magnates, spretis novitatibus istis,
 Non ex plebejo, sed magno stemmate Regum,
 Nec vili stabulo pecorum, sed Principis aulâ,
 Promissum Patribus produci posse putabant.
 Sensit idem Herodes; zeli tamen uritur igne,
 Ne nova sparsa sibi noceant, formidine tactus,
 Hinc multi falsum, multi dubitabile verum,
 Quod spargebatur, reputabant: maxima contrâ
 Et

Et pia pars hominum, Divinæ dedita legi,
 Fretaque promissis Domini, delapsa supernè
 Nuncia nequaquam mentiri posse, sciebant.
 Hæc incredulitas ideo permessa videtur,
 Ne citius pueros raperet violentia Regis,
 Indomitique furor sua stringeret arma, prius-
 Virgineæ triadi nostræ concessa facultas, (quam
 Ex Hebræorum fugiendi sinibus. Ecce!
 Consilio Domini nihil est sapientius; ille
 Non vi, non rapido prosternit turbine; miti
 Tramite procedit: nec vult decreta resolvi
 Tradita per Mosen. Præfixo tempore Matrem
 Vult prodire foras (licet omni labe carentem
 Ediderit partum) potiusque tenere latenti
 Vi gladios, frameas, & spicula sæva latronum.
 Hæc perpensa dabunt nobis calcaria, leges,
 Quas Deus injunxit populo, servare. Memento,
 Si Deus ipse suis jussis obtemperet, utrum
 Conveniat nobis, sub quovis tegmine lentas
 Excusare moras, vel quod sceleratius, ipfas
 Sacrilego fastu Christi pessumdare leges.

POESEOS SACRÆ ET PARTIS PRIMÆ
 INDUCTIO QUARTA.

S. LUCAS CAP. 2.

Et postquam consummati sunt dies octo, ut circumcideretur puer, vocatum est nomen ejus Jesus; quod vocatum est ab Angelo, priusquam in utero conciperetur &c.

SYNOPSIS.

Dominus & Salvator noster Jesus Christus octavo post suam miraculosam Nativitatem die, etiamsi ab omni peccati labe esset immunis, juxta legem Abrahæ circumciditur, & celebri nomine Jesu, quod super omne nomen est, ac Mundi Salvatorem significat, mirifice exaltatur.

B 3

Æquo-

Aquoreis, octo vicibus, produxerat undis
 Sol caput auricomum, cum Virgo puerpera
 Thariadæ Patris cupiens implere, puellum (legem
 Circumcidendum pro more adduxit. Anhelis
 Mysta favens precibus Puerum, solennibus actis
^{Luc. 2} Ut voluit Joseph, condigno nomine Jesum
 Appellat: siquidem sub tali nomine Christum
 In terris voluisse suos complere labores,
 Ex hoc conjicias, quod missus ab Æthere Princeps
 Angelicus jubeat, Puerum debere vocari
 Hoc Salvatoris specioso nomine Jesu.
 Quid verò notat hæc brevis appellatio, Jesus
 Illa characterum tantummodò quinque synopsis
 Ceu compendiolo, magnum designat Atlantem,
 Quem Pater æternus Cælo demisit, ut Orbem
 Salvat ab interitu. Nomen prænobile, sanctum
 Dulce super purum florentis nectar Hymetti
 In quo terrigenæ cuncti salventur, oportet.
 Hoc recreat Superos, purgantes mitigat ignes,
 et gen⁹ humanum, quod adhuc cum principem unum
 Tartaræque domûs in terris bellat, adinstar (d
 Armatæ turris magnâ virtute tuetur.
 O Nomen Jesu! super omnia nomina Nomen!
 In quo, qui vigilat, Cæli hunc protectio munit,
 In quo, qui dormit, securâ pace quiescit.
 In quo, qui patitur, felici sorte triumphat.
 In quo, qui vivit, Libitinæ spicula ridet.
 In quo, qui moritur, devictâ morte resurgit.
 Jesus salvificat, disrumpit vincula Jesus.
 Jesus fortificat, timidus dat robora Jesus.
 Jesus vivificat, fert ægris pharmaca Jesus.
 Jesus lætificat, mœstis dat gaudia Jesus.
 Jesus sanctificat, dat dona perennia Jesus.

Qui

Qui zelo Domini succensi ex corde teporem
 Ejiciunt, ardent in sacro Nomine Jesu.
 Hoc facit aduersi jactatos turbine fati
 Intrepidus; tribuit, si faustâ forte potimur,
 Ne tumeant animi, moderamina; pellit opacas
 Dæmonis infidias, expugnat Tartara, diris
 Obsessos homines Furiarum liberat umbris.
 Omnia quæ facimus, Paulo suadente, sub ipso
 Ut bene succedant, faciamus Nomine Jesu.
 Tempora metimur, totûsque revolvitur, illo
 Nominis auspicio, rursûm quoque clauditur annus.
 Unâ primus homo, Divinum præter amorem,
 Lege tenebatur; Stygio seductus ab Angue
 Transgressus, totam vitiavit crimine Terram.
 Hinc holocausta Deo, sed inani pondere, facta;
 Mundus erat sine lege datâ, sine luce salutis
 Cæcus in obscurâ noctis caligine palpans.
 Hic status humanam viginti sæcula gentem
 Implicitam tenuit: tandem de femine Thare
 Descendens Abraham, Domino mandante, secun-
 Quâ luerent pueri primæva piacula, Legem (dam
 Publicat: hancque suo Jesus in corpore, quamvis
 Non attraxisset primæ contagia culpæ,
 Promptus adimplevit; dum primo flore sacrati
 Sanguinis hæc, quæ non contraxit, debita solvit.
 Ite procul tristes, nimix procul ite querelæ,
 Innocuo si quæ tempestas, sæva procellis,
 Ingruat. In niveis Mariæ conspeximus ulnis
 Criminis expertem, Patrum delicta piare,
 Immeritumque pati. Nos Lex nova suavis amoris
 Eximit à tali nexu, veterumque rigore.
 Attamen astrinxit Baptismi fonte lavari,
 Et circumcidi contrito corde, pióque

Mentis in affectu; per totam denique vitam,
 Ut decet Athletas Christi, cum Dæmone, Mundo
 Corruptâque, dolo serpentis, carne, seorsim
 Belligeras conferre manus: illisque subactis,
 Exemplo Christi, qui factus victima Patri
 Pro nobis, toto quo vixit tempore, sordes
 Humani generis, lacrymis gemitûque perenni
 Absterfit; sic nos renovatis moribus ultrò,
 Quæ primævorum levitas delicta, nefandi
 Instinctu Satana, quondam commiserat, unâ
 Cum propriis noxis, ex toto corde steamus.
 Virgo Dei Genitrix, fœni subnixâ maniplo,
 Ad præsepe sedet, formâ speciosior omni:
 Frons nive candidior, facies quoque tota; refulgent
 Ex ciliis oculi, tanquam duo sidera; tingit
 Purpura prima genas, augustâque circuit ora:
 Connectit dentes alabastri candidus ordo:
 Assimiles ebori collum, pectûsque, manusque.
 Tota places, speciosa nimis, specialis amica!
 In Te nulla cadit maculæ nota: fundis ab ore
 Ambrosiam, & niveum distillant ubera nectar,
 Hoc reficit potu Divinum Virgo puellum,
 Qui sedet in gremio Matris, quasi Regis eburno
 Magnificoque throno, risu cognoscere blandam
 Incipit, & placido circumspicit omnia vultu.
 O formose Puer! per quem, quæ facta videmus,
 Ex nihilo producta patent: cur, quæso, negares
 Præ reliquis tibi-met speciosam condere formam?
 Formam, quam statuit Deitas ipsissima, tanquam
 Illustrem fabricam, triginta ac amplius annis
 Gestare in terris, superisque perenniter oris.
 O præclara domus! palmam cui cedere, pulchri
 Quidquid Mundus habet, quidquid Cœlestia regna
 Im-

Immensis stringunt ulnis spatiique, jubetur.
 Quid Tibi, mi Joseph! de tantâ Matre videtur?
 Quid Tibi de puero? quò Te reverentia ducit?
 Raptus in ecstaticum nimiâ præ luce stuporem
 Obsequiis alacer, nunc hunc, nunc respicis illam.
 Exultas; dubiòque caret, quòd videris ipsos
 Circumstare Dei Proceres, missòsque supernè
 Angelicos cives, quibus incunabula Christi
 Concelebrare datum. Stabulum quicumque subin-
 Hanc triadem tacitâ subMajestate verentur. (trant,
 Et quia Bethlehemæ magnus de stemmate David
 Concurfus populi, quem jussu Cæsaris albo
 Infereret Præses Syriæ, confluserat; absque
 Ancipiti dubio Solymam vaga fama frequenter
 Attulit ex nimio populi rumore novellas,
 Quòd sit Bethlehemæ, Cælo referente, supremus
 Progenitus Princeps, qui solvat vincla, fugétque
 Insidias Erebi, totum quoque corrigat Orbem.
 Arbitror ex ipso Regali stemmate David
 Bethlehemam Solymis magnam properâsse cater-
 Illa redux potuit Regi nova tanta referre, (vam.
 Quæ propriis oculis ac auribus hauserat. Usquè
 Narratis subtraccta fides, rumorque putatus
 Mendacis populi: quia sic permiserat Æther.
 Mosaicæ Leges, ut quæque puerpera certum,
 Ex quo decubuit, non tacto limine tempus
 Compleat, instituunt: quapropter Templâ subire
 Noluit alma Parens; sed Patrum legibus uti,
 Et si virgineo nunquam viduata pudore,
 Maluit. Interea tacito pede tempora currunt,
 Una dies aliam, noctem nox altera pellit.
 Spectatum redeunt inopes præsepia; Matri,
 Ut prolem melius sustentet, munera largis

Apportant manibus, Salvatorémque salutant.
 Hic pia devotam subeat meditatio mentem,
 Quàm suavi cultu Virgo, cum conjuge, Jesum
 Sub stabulî tenebris fuerit venerata: profectò
 Mille super Cœlos misit suspiria, mille
 Millia votorum. Quoties ad strata puelli
 Fortè quiescentis curvato poplite fedit,
 Effuditque preces! quoties Josephus eundem
 Pronus adoravit! Sol merfâ luce reliquit
 Invenitque iterum flammâ redeunte precantes
 Nocte dièque suum tenuit devotio cursum,
 Non ex incenso sparguntur aromate tales
 Ac tam fragrantés fumi; nec thuris acervus
 Tam suavi Superos unquam recreavit odore:
 Gratiór ex pecorum stabulo fragrantia sursum
 Ascendit, quàm magna patrum fumantibus an-
 Ambrosias inter nebulas holocausta dederunt.
 Continuo motu rapitur devotio sursum,
 Nec minor in cursu descendit missa deorsum
 Gratia. Felices animæ, quæ carcere Limbi
 Inclusæ tales intellexère novellas!
 Exultâsse puto, quoties commercia Cœli
 Atque domûs Bethlêm, Geniis referentibus, illi
 Sunt patefacta; hilares frangenda repagula por-
 Carceris invisi didicerunt; nulla deinceps
 Sæcula, sed solos triginta trësque recursus
 Phœbei jubaris pro libertate requiri.
 Hic mihi pro veterum, peto, consuetudine Vatu
 Concedi Stygios paucis memorare tumultus.
 Limbus erat calido nimum vicinus Averno;
 Hinc Patrum cantus, plaususque, & júbila spii
 Irrumpunt tenebris: pœnarum sistitur ordo,
 Rumpuntur gemitus, manésque silentia servat

Lucifer ignivomo tonat, ut fera bellua, rictu:
 Quid sibi vult stolidus Patrum concentus? & audit,
 Quod Dux, qui populum salvet, venisse putetur.
 Nos infelices! totus reboabat Avernus:
 Hi tandem placido potiuntur sine dolorum;
 Nos cruciat miseros mera desperatio: nullus
 Finis adest. Numeres annorum millia mille;
 Finis abest; duplices, triplices; nec meta malorum.
 O insensati! facilis descensus Averni,
 Sed revocare gradum nulli conceditur. Ergo
 Dum fumus in vivis, & Christi morte redempti,
 Hæc loca pœnarum solido virtutis amore
 Atque exercitio vitemus: quidquid in Orbe
 Sensibus arridet, vanos quoque sortis honores
 Salvifico fulti spernamus Nomine JESU.

POESEOS SACRÆ ET PARTIS PRIMÆ

INDUCTIO QUINTA.

S. MATTHÆUS CAP. 2.

Cum ergo natus esset Jesus in Bethlehem Juda in diebus
 Herodis Regis: ecce Magi ab oriente venerunt Ieroso-
 lymam dicentes: Ubi est, qui natus est, Rex Judæorum?
 vidimus enim stellam ejus in oriente, & venimus adorare
 eum. Audiens autem Herodes Rex turbatus est, & omnis
 Ierosolyma cum illo &c.

SYNOPSIS.

Dominus & Salvator noster Jesus Christus à tribus Magis, seu
 Regibus ex oriente, stellâ novâ, veluti signo hilaritatis,
 Bethlemium Juda deductis, triplici munerum Hieroglyphico, vi-
 delicet thura, auro, & myrrhâ regaliter honoratur; & sicuti
 tantam Majestatem decet, humili devotione adoratur &c.

Non contenta Dei bonitas, natalia Christi
 Notificasse viris solâ de plebe; sed instat,
 Hæc nova quamprimùm cunctis exponere terris.
 Quip-

Quippe, quod attingit communia comoda Mundi
 Hoc manifestari quoque convenit omnibus. Unde
 Mirandum celso suspendit in æthere signum,
 Nullo crine minax, nec sævâ luce coruscum,
 Sed nimum blandis rutilans per inania flammis
 Omnibus ostendit populis, quod venerit Heros
 Qui de morte simul Stygiôque Dracone triumphet
 Hanc Hebræa super radiare cacumina stellam
 Intuiti cives Solymæi, fidus inane
 Fortuitumque putant, dum contrâ Solis ab ortu
^{Mat. 2} Hoc jubar aspiciunt animo meliore Sabæi.
 Hinc tres ex illis, quos Regia purpura claros,
 Et Divinarum concessa scientia rerum,
 Reddiderat, stimulabat amor, per sidera terris
 Notificata suo proprio contingere visu.
 Collectis igitur, sibi quid conducat agendum,
 Consiliis statuunt, Solymam non deside gressu
 Accelerare simul: volucres amor addidit alas.
 Aggrediuntur iter, properant, & denique campo
 Hortos, & turres, & celsa Palatia magnæ
 Aspiciunt urbis. Gavisi desuper, optant
 Tantorum Dominam populorum intrare; recep
 Magnificum mirantur opus, pulchrâque sacrati
 Delubri formam. Quærunt, ubi Regius Infans,
 Cujus in adventum specioso lumine stella
 Inter sidereos hodie dum fulgeat ignes?
 Instant quærendo, satagunt cognoscere: nemo
 Præterquam quod ibi popularis fama recenter
 Sparserat, ad lubitum poterat satiare rogantes.
 Fertur ad Herodem popularis rumor, adesse
 Ex Oriente viros præcelsi nominis; omne
 Vulgus opinari, tres Reges esse Sabæos.
 Herodes truculentus erat; sed callida vulpes,

Si quæ res egeat vestiri fraudis amictu.
 Hinc ad se Reges invitat, pluribus ornat
 Obsequiis: si quæ cupiant, ea facta putarent.
 Hic tua, qui fæto vultu suspendis amicos,
 Pingitur effigies: vasto promittis hiatu
 Quælibet; ast pressæ turgent sub pectore fraudes.
 Muscipulam pedibus ponis, dum strata viarum
 Floribus exornas. Quærit Rex perfidus ultrò,
 Quæ fuerit ratio per tanta pericula terras
 Israël aspectu proprio decorare? sed illi,
 Ut decet ingenuos, sincero corde fatentur:
 Se vidisse domi super ardua culmina Judæ
 Formosam rutilare facem; spectabile signum
 Promissum venisse Ducem, cui reddere dignum
 Quæque teneretur terrarum natio cultum.
 Hæc nova versutum turbabant nuncia Regem,
 Et Proceres ejus, Solymæos denique cives.
 Sed ne conjicerent, quæ sit sententia Regis,
 Comiter excepti multo tardantur honore.
 Convocat intereà, quidquid credebat in urbe
 Esse peritorum, Judææ Lumina gentis,
 Pontifices, Scribas, Pharisæos: magnus in aulâ
 Doctorum confluxus erat: monumenta librorum
 Discutiunt, relegunt, scrutantur tempora, donec
 Unifono docti conspirent ore, citantes
 Præ reliquis veterum, Michææ verba Prophetæ: Mich.
 Tu Bethlêm Judæ, Princeps non infimæ gentis; Cap. 5.
 Progredietur enim de te Dux ille supremus,
 Qui domui Jacob omni dominabitur ævo.
 His ità discussis, sævo terrore repletus
 Dissimulat, tacitòque coquit sub corde dolorem
 Herodes; triademque Ducum regaliter orat,
 It, tectâ novitate rei, discedat in urbem

Beth-

Bethlehemam, puerumque pio conamine quæram
 Adjicit his precibus, si, quod speraret, eundem
 Inveniant, subitis referant cursoribus aulæ;
 Se quoque venturum, merito Regalia cultu
 Exhibitum puero, condignaque dona solutum
 Illi, se Solymam redituros, & sinè fraude
 Cuncta relaturos (quæ fors optata dedisset,
 Bethlehemæ proprio sensu cognoscere) Regi
 Promittunt. Renovatur iter; Solymisque relicta
 Verticibus superesse suis peramabile lumen
 Sideris in patriâ visi, ductoris adinstar,
 Suspiciunt hilares. Præcedit stella, sequuntur
 Devoti Reges: stetit hæc, missisque deorsum
 Luminibus stabulum certo velut indice sanctum
 Demonstrat. Nemo poterit, mea Musa, Magorum
 Festivus plausus dignâ celebrare poësi.
 Ante fores stabuli, latis super Æthera votis,
 Perpendunt, quâ laude Deum, quo denique cunctis
 Conveniat prolem decorari. Dives amoris
 Copia suppeditat, quæ sit via recta juvandi
 Hospitio exclusos, inopes, stabuloque receptos
 Ingressi caulam, Puerum Matremque venustum
 Et super humanam formam speciêmque decoratam
 Inveniunt, flexoque genu venerabile Numen
 Impositum gremio sub amictu carnis adorant
 Quod patriæ cives, Davidis & ipsa propago
 Concivi, proprioque suo de sanguine nato,
 Obsequium præstare vetant, post magna locorum
 Intervalla, viæ curas, durósque labores
 Nequaquam Divæ proli, dulcique puello
 Æthiopum Tharsisque Duces deferre gravantur
 Hi sua supponunt diademata Regia cunis
 In pecorum stabulo; dant oscula plurima factis

Infantis pedibus; deponunt divitis auri
 Munera, thus, myrrham, fragrantia dona Sabarum,
 Thura Sacerdotem, sed Regem denotat aurum,
 Myrrha salutiferæ lugubria funera mortis.
 Sunt arcana quidem, sed signa notantia totam
 Progenitæ prolis vitam. Nam Mysta supremus
 Melchisedechque fuit, Regum de stemmate natus,
 Et mera pro toto redimendo victima Mundo,
 Uranie, tu sola domum specularis Olympi,
 Quæ fuerit genuina trium fortuna Magorum,
 Commemora: dicis justos, doctosque fuisse
 Astronomos, Reges, & Regum sanguine natos,
 Legibus addictos, solidâ pietate refertos;
 Qui Ducis æterni Natalia festa recenti
 Sideris ostento patriis didicere sub oris.
 Astipulor dictis; quis enim tam dissita Mundi
 Climata desereret, si non sincera dedisset
 Et robusta spei fiducia? scilicet illum,
 Qui nos captivos redimat, sub carne videndi.
 Ecce preces cumulant, non cassa crepundia; soli
 Intenti Pueri, gaudent; suspiria sursum
 Ejaculantur: agit furvos nox alta jugales;
 Attamen in stabulo retinet devotio Reges
 Non saturos visu: sed ne consueta quietis
 Tempora disturbent, abeunt; dignoque receptis
 Hospitio dulci clauduntur lumina somno.
 Vixque soporatis assistit ab Æthere missus
 Angelicus Juvenis, placido qui nunciat ore,
 Esse voluntatem Domini, ne Regis ad aulam,
 Nec Solyman redeant; moliri sæva Tyrannum,
 Infantisque necem. Reges abeunte sopore
 Somnia combinant, statuuntque relinquere Ju-
 Inque suos fines mutato calle reverti. (clam,
 Hanc

Hanc visi seriem properant concredere Matri
 Virgineæ, ac sponso Joseph, suadentque cavere
 Ne Puer in tanti maneat ditione Tyranni:
 Se tamen ambiguis curarum motibus angi
 Nullo posse modo; quod enim suprema volum
 Numinis immensi volet asservare, nefandi (ta
 Nequaquam poterit Regis molimine tolli.
 Res patet exemplo; vidit per climata Judæ
 Herodes homicida novum radiare cometam,
 Audivitque Magos, Scribas, Legisque perito
 Insuper Hebræas dici spargique per urbes,
 Advenisse Ducem, qui liberet Israël, audit:
 Attamen in stupido vivit remanetque veterne
 Securosque trahit crudeli ex pectore ronchos,
 Expectando Magos, & quid de Principe nat
 Ulterior referat vulgi dictamine fama.
 Hæc Cœlestis erat Domini directio; Regem,
 Ne ruat ante diem celerem malesanus in iram,
 Sub freno retinens: rabiei supprimit ignes
 Fortiter, & lento tardat molimina ductu.
 Hinc, ut Idumæi vident consortia Regis
 Ac Hierosolymam, per Cœli iussa Sabæos
 Instruit in somno; qui demonstrata secuti,
 Non Hierosolymam, sed flexo tramite fines
 Æthiopum relegunt, illuso Rege Tyranno.
 Accedunt puerum, renovant sua vota, tenell
 Infigunt pedibus dulcissima basia: Matri
 Et sponso suavi valedicunt ore: molestum
 Aggrediuntur iter, læti, quod ab Æthere duc
 Heroem, totum qui crimine liberet Orbem,
 Intuiti fuerint. Verè dignatio celsa!
 Quam meruit generosa fides, quæ Solis ab ort
 Reges ad pueri cunas nascentis adegit.

Tan

Tanta fides, tantusque labor, sine divite fructu
 Esse minus potuit: duplicato fœnore reddunt,
 Quæ facimus, Superi. Fuerit labor arduus, altos
 Contiguosque Polo montes ascendere, valles
 Præcipites, ruptasque vias absolvere, multis
 Innumerisque rapi per densa pericula curis:
 Estò; sed in mentem revocemus præmia, sanctis
 Regibus in Cælo fructu locuplete repensa.
 Nos melior fortuna beat; non cogimur Indos
 Visere, purpureis ubi Sol caput exerit undis,
 Occiduisque tegit, non frigida climata Mundi:
 Præ foribus nostris Deus est; non amplius inter
 Fœtentis caulæ paleas quærendus. Adeste
 In Christo Fratres! adeamus templa, precemur
 Cordibus erectis, inibi que videbimus illum
 Ipsum, quem Reges Orientis, fidere miro
 Ducti, quærebant, humili sub imagine panis
 Et vini populo pretiosâ morte redempto
 Ostendi, humanâ rursus pro gente litari,
 Quodque stupescendum magis, in potumque ci-
 Offerri. Certè Divina refectio, nullis (bumque
 Equiparanda cibus, æternæ tessera vitæ!
 Ite pii Reges, vestros animate, reversi
 Ad patriam, cives; sanctis accendite flammis,
 Quidquid habet lumen rationis; dicite: nostro
 Vidimus intuitu Dominum, qui condidit Orbem,
 Qui regit ætheream justo moderamine molem,
 Quique nives gelidas spargit, qui nube salubri
 Ejicit optatos terris sitientibus imbres,
 Vidimus in pueri specie, qui carcere solvet
 Antiquos Patres, qui, ruptis nexibus, omnem
 Salvabit populum, qui denique conteret Orcum.

POESEOS SACRÆ ET PARTIS PRIMÆ
INDUCTIO SEXTA.

S. LUCAS CAP. 2.

Postquam impleti sunt dies purgationis ejus secundum legem Moyli, tulerunt JESUM in Jerusalem, ut sistere eum Domino, sicut scriptum est in lege Domini &c.

SYNOPSIS.

Dominus & Salvator noster JESUS CHRISTUS, postquam conceptivisset Beatissima Virgo Mater ejus constitutum purificationis tempus, in Templo Hierosolymitano offertur; & à Simone viro timorato ordinis sacerdotalis, & Annâ Prophetissâ devotissime adoratur.

Interea tempus præscriptum lege, Maria Virgo Dei Genitrix absolverat inter olenti Bethlææ caulæ tenebras, cum sistere Patri Æterno prolem Solymis jam gestit. Ioseph Promptus adornat iter: nondum redeuntia Phœa Lumina dispulerant nebulas, cum Mater & Educti stabulo, Ioseph ductore fideli, (faci Approperant urbi; decus hæc & gloria Judæ (Nec fuit in toto reperiri sanctior Orbe) Prima Prophetarum sedes, munita Sionis Arce, Dei dignata domo, famosa stupendis Prodigiiis, semper sacris fumantibus aris Inclyta, Divino plusquam celeberrima cultu, Alma Sacerdotum requies, Residencia Regum, Terra ferax Cereris, multoque feracior uvæ, Vitibus Engaddi præ multis cognita regnis. Circumdant urbem montes, saltusque benignis Arboribus pleni; locupletat copia cives. Hæc tamen ubertas occasio certa malorum, Prò dolor! & scelerum nutritrix manifesta, sineb

Sanct

MÆ Sancta relaxari. Mortalia pectora raro
 Prosperitate solent rebusque faventibus uti,
 Quin simul offendant ingrato corde Datorem.
 Sancta trias, Proles, Mater, Nutritius unà
 Adveniunt Solymam; nullo prohibente subintrant
 Mœnia; de patulis, gratisque penatibus ultrò
 Non sunt solliciti; locupletes munere Regum,
 Ocyùs inveniunt aedes, ubi membra reclinent.
 Luce renascenti Divina Palatia Joseph
 Intrat, & oblati binis, pro more, columbis,
 Turturibusque, rogat submisso vertice Mystas,
 Ut Domino puerum, sibi quem fors æqua dedisset,
 Offerrent: Sponsum sequitur cum prole Maria
 Purificanda, licèt genitili labe careret.
 Ecce Sacerdotum senior, vir justus, honestus,
 Atque timoratus, Simeon, solatia gentis
 Israël exspectans, instinctu Numinis intrat
 In templum Domini, sacris advolvitur aris;
 Pollicitis Superùm confisus, suscipit ulnis
 Oblatum puerum, verso super æthera vultu:
 Unde recognoscens, quis sit, quem brachia portant,
 Ingeminat: Memor esto tui, Deus optime! verbi:
 Me dimitte senem famulum sub pacis amicæ
 Complexu; proprio tetigerunt lumina visu,
 Quem promisti nobis, Mundoque parâsti,
 Ut manifestentur Superùm decreta. Decore
 Israël ornetur, tandèmque refloreat Orbis.
 Decrepito sanctoque seni promiserat Æther,
 Non gustaturum Libitinæ tela, priusquam
 Vidisset Dominum sub nostræ carnis amictu.
 Hæc dum miratur Simeonis verba Maria
 Cum sponso Joseph; Simeon benedixit, & illis
 Vaticinatus ait; Multis puer iste ruinæ

Luc. 2.

C 2

At-

Atque resurgendi multis occasio fiet
 Judææ populis : erit is mirabile signum,
 In quod conspiret fera contradictio gentis,
 Et tua , Virgo Parens, penetrabit corda dolori
 Immensi gladius, pandantur ut intima mentis
 Utque reveletur multis ex cordibus , intus
 Quod latet abstrusum. Cœli vos gratia servet
 Hæc inter Proles Divæ solemnia tardo
 Luc. I. Adrepat gressu Phanuelis filia. Lumen
 Hæc anus eximium tribui fuit Aferis ; Anna
 Nomen ei : dudum sancto viduata marito,
 Obsequiis conjuncta Deo , noctûque diûque
 In templo Domini stabat jejuna. Prophetis
 Assimiles vetulam ; siquidem præfaga futuri
 Multa revelabat Sanctam tangentia Prolem
 Omnibus , ut credant, finem venisse malorum
 Advos , Hebræi ! modicum convertor , & oro
 Dicite , quis turbo vestras stupefecerit aures ?
 Et quæ nox oculos , quæ nubila denique mentis
 Quominus assensum fidei præbere velitis (temere)
 Rebus in excelso positis. Promiserat olim
 Omnipotens veraxque Deus, qui fallere nescit
 Nec potis est falli ; quod sit mittendus in Orbem
 Debita qui Patrum redimat, reparætque ruinam
 Lex quoq; vestra probat, talem de stemmate David
 Urbæque Bethlehemâ venturum : fama recenset
 Quæ fuerint ostensa palam super ardua Judæ.
 In signum fidei prænumcia stella pependit ,
 Quâ monitos Reges Orientis munera Nato
 Exhibuisse patet. Simeon ac Anna Prophetæ
 Acclamant Pueri ; quidquid sacra pagina narrat,
 Unanimes sermone docent , venisse salutem
 Israël , & Mundi totius : Credite tandem,

Gens

Gens inimica Deo ; velamina tollite, fulget
 Lux Evangelii, quo condit gurgite lucem,
 Quoque reassumit Phœbeum lumina fidus,
 Auster ubi madidis volitat super aëra pennis,
 Sive minax Boreas gelidâ bacchatur ab Arcto,
 Floret ubique Fides, florent altaria Christi,
 Postquam Mosaicæ solemnia consona legi,
 Et Solymis alias peragenda negotia certo
 Fine coronâssent Joseph & Virgo Maria,
 Constituunt remeare domum ; votisque solutis
 In templo Salomonis, eunt, cum manè reducit
 Lux rediviva diem super alta cacumina, versus
 Nazareth. Urbs obscura quidem; sed patria nostri
 Salvatoris erat, titulo dignata superbo,
 Quem super alta crucis (dubito, si laudis avitæ,
 An, quod credo magis, probri ratione) Pilatus
 Imposuit. Scribæ Solymis dixisse feruntur:
 Non venisse boni quidquam de Nazareth: estò;
 Attamen Angelico, ut constat, decorata favore,
 Hospitiòque Dei Genitricis clara, superbis
 Anteferenda locis. Christi Natalibus una
 Urbs Davidis ovat; conceptu Numinis autem
 Nazareth assurgit, nutrix diuturna Mariæ,
 Et sponsi Joseph, ac Salvatoris Iesu.
 Trajectis variis Judææ montibus, urbem
 Nazareth attingunt; hinc tecta priora subintrant,
 Unanimésque manent, & adhuc ex munere Re-
 Viventes, semper frugali pane fruuntur, (cum
 Nec manibus parcunt, contemnunt otia, fervent
 Sedulitate dies: reliquis præcelluit unum
 Assiduæ pietatis opus: lux namque cadentis,
 Atque resurgentis Phœbi conspexit utrumque
 Continuas offerre preces; puerilia membra,

Sub quibus alta latet Deitas, Infantis adorant,
 Laudandi lapides, calx, tegula, ligna, laborque
 Ex quibus hospitium surrexit nobile, tantis
 Hospitibus clarum, tantâ pietate decorum!
 Non fuit à primâ nascentis origine Mundi
 Sanctior ulla domus: Deus hanc sub imagin
 Incoluit pueri; post hæc adolevit, & inde (par
 Prodiit ut lumen Mundi. Cœlestibus illa *
 Spiritibus meruit super alta palatia Regum
 Portari vallésque super, montésque præalto
 Atque super fluctus Adriæ, Pontique procelle
 Aufoniisque loco stabili requievit in arvis:
 Excitat huc varias cultum sua limina gentes,
 Vix hæc sacra trias, Joseph præeunte, relinque
 Bethlehemæ fines Solymæa relegerat arva,
 Stella Redemptoris Christi prænuncia lucem
 Contraxit, radiósque nigris abscondit in umbra
 Hócque dedit causam, solitis ne fama novel
 Ulterius populi linguas exerceat: omnis
 Rumor enim tacito successu temporis alget,
 Fitque minor, si quæ dictis occasio defit.
 Hinc Hierosolymis pax alta, sopórque supin
 Nemo loquebatur de visis amplius: omnis
 Par levibus ventis, volucrique simillima somn
 Fama recedebat. Solus cruciatur amaris
 Herodes stimulis, dubius, quæ fata superfic
 Imposuisse sibi Reges Orientis, & astu
 Mendacique dolo reditum simulâsse putabat.
 Affudit flammis oleum, quia fama ferebat,
 Hos Arabum Reges, mutatâ mente, priore
 Declinâsse viam, dudúmque per aspera Jud
 Et Syriæ saltus, patrios tetigisse penates.

Incr

* Domus B, V, Maria ab Angelis ex Nazareth Lauretum transportata

Increpat elapsos, & sanctis dira precatur:
 Non secus ac, rabidi dum Lunam fortè Molossi
 Aspiciunt, frustra latrant, dentesque fatigant.
 His non contentus Princeps sceleratus, iniquos
 Exploratores mittit, qui fraude sagaci
 Ocyùs inquirant per diversoria, quales
 Ante dies aliquot Jessæi in Principis urbe
 Magnates fuerint; quid ibi fecisse putarent?
 Quòtque diebus ibi? quando? quò? qualiter illi
 In proprios fuerint fines patriamque reversi?
 Adjiciuntque vafri, vulgi novitate relatum,
 Bethlehemaë quendam puerum de stemmate Judæ
 Nuper progenitum, de quo mera mira vagentur:
 Se desiderio pariter, votòque teneri,
 Visendi Prolis cunas, oculisque videndi.
 Jessæi cives referunt, quæ sparsit ubique
 Fama; Magos Arabum pridem per aprica viarum
 Ad patrios rediisse lares, puerique parentes
 Abscessisse dein, quò vel quà, nemo sciebat.
 Consiliis Superùm celerem prævertere cursum
 Turbidus Herodes fatagit; formidat inani
 Non metuenda metu. Neonati regna pusillis
 Non sunt terrarum spatiis inclusa; supremum,
 Quod reget, Imperium nullis arctabitur oris,
 Est infinitum, quod nullum tempus edaci
 Comminuit morfu; stat inexpugnabile, nullis
 Hostibus expositum; quassâ cervice, rebellis
 Inferni coluber, Stygio sub carcere, feris
 Questibus evomitas incassum devorat iras.
 Pone graves curas, Regum nequissime! soli
 Militiam scribit Cælo Dux ille; docebit
 Moribus & verbis populos; convertet iniquos,
 Ut timeant Dominum; restaurabitque ruinam,

Quam Stygii peperit truculenta rebellio monstra
 Hinc quoque Lux Mundi, cæcas quæ dissipet umbræ
 Illustrétque suo mortales lumine, dici (brachia)
 Promeruit. Felix, qui tantæ lucis amore
 Allectus, miseræ pulsâ caligine noctis,
 Æstuat erectos ad sidera tollere vultus.
 Ascendit sursum niveis oratio pennis,
 * Descenditque pari locuples miseratio cursu,
 Amodò florebut commercia mutua Cœli
 Cum Terræ populis; qui vult, salvabitur. Unus
 Ringitur Herodes; exploratoribus aurem
 Admovet, & rictum distendens instar hyæni
 Ardet, ut innocuum rapido voret ore puellum
 Hunc Hierosolymis quærit, rurique, domique
 In pagis, caulis, stabulis, domuúmque latebris
 Oscitat, & queritur tantos periisse labores.

POESEOS SACRÆ ET PARTIS PRIMÆ
 INDUCTIO SEPTIMA.

S. MATTH. CAP. 2.

Ecce Angelus Domini apparuit in somnis Joseph, dicens
 Surge, & accipe puerum, & Matrem ejus, & fuge in
 Ægyptum; & esto ibi, usque dum dicam tibi. Factu-
 rum est enim, ut Herodes quærat puerum ad perdendum
 eum; &c.

SYNOPSIS.

Dominus & Salvator noster Jesus Christus, propter Herodis
 futuram crudelitatem in pueros innocentes, à Nutritio suo
 Josepho, hac super fugâ cœlitus admonito, & à Beatissima
 Matre sua Mariâ in Ægyptum, ab interneccione salvandus
 summâ cura difficultate deportatur, &c.

Scrutator Deus est, cognoscit cordis abyssum,
 Inspi-

* Ascendit precatio, & descendit Dei miseratio. S. Aug. Serm.
 226. de Temp.

Inspicit Inferni barathrum, supereminet astris,
 Marmoreas rupes penetrat, pelagusque profun-
 Omnia sunt oculis Divinis pervia; solus (dum.
 Herodes tacitis hostilia condere technis
 A vultu Domini satagit; mens plena tumultu
 Horrendum molitur opus; nec cogitat, illum,
 Quem Deicida cupit privari luminis usu,
 Prævidisse diu, quæ cor truculentia turbet.
 Quàm facili Dominus potuisset clade furorem
 Hujus Idumæi prosternere? sola fuisset
 Sufficiens auræ subtractio, febris acuta,
 Vel tenuis morbus. Magno discrimine distant
 A nostris decreta Dei, quæ nemo peroptet
 Scrutari; nostras quando mors sancta resolvit
 Corporis exuvias, constabit, qualiter ordo
 Fatorum connexus eat; quantisque catenis
 Hoc operi societur opus, præsensque futuris.
 Ut tamen ex avidis Herodis faucibus Infans
 Eripiatur; abit Genius Cœlestis in urbem
 Nazareth, admonitum Joseph de mente Tyranni:
 Vir bonus ex precibus lassus, manuúmque labore
 Fortè quiescebat, quando sacer Angelus illi
 Astitit in somno, fidoque recensuit ore,
 Quas animo furias agitet ferus ille Tyrannus: Mat 2
 Hinc fore præ reliquis opus, ut cum Matre fideli
 Nazareth educat puerum, nec differat ultrò
 Pergere in Ægypti fines; inibique quietus
 Et securus agat, donec permiserit Æther
 Ad patrios remeare lares: sanctéque sponndit,
 Quòd stata Cœlituum redeundi tempora jussus
 Notificare velit; rumpi debere morarum
 Nexus, & celerem modò maturare recessum.
 Explicat hæc Joseph Cœlestia nuncia Matri,

Præmonitque student celeri subducere raptu
 Casibus adversis puerum. Vix lumen Eoum
 Purpureo Cœli campos rubefecerat ostro,
 Solliciti surgunt; post pressa negotia, rebus
 Undique collectis, redeuntia tempora noctis
 Expectant avidi, cujus caligine tuti
 Egressique foràs properant attingere montes,
 His quoque trajectis, Mareotica regna Canopi,
 Tristibus erepti fati, positoque timore,
 Ingressi, latebris habitacula congrua quærunt
 Inveniuntque, Deo sic disponente, quietem.
 Quid sibi vult, quòd multa probi patiantur; iniqui
 Econtrà positis habeant mera gaudia curis?
 Hi spernunt Superos, vivunt quasi lege soluti
 Utunturque bonis Terræ: generosius illi
 Aspernantur opes, supremos fortis honores,
 Lautitias mensæ, mundanæque gaudia calcani
 Hic adversa pati, jactari turbine, multis
 Casibus affligi, dos est genuina proborum.
 Naviculam quamvis jactent quatiantque procellosam
 Non tamen abripiunt: iratos Æquoris æstus (la
 Experti, placido potiuntur littore justis.
 Filiolum Deus ipse suum (quis plura requiret?)
 Exilium tolerare finit, divosque parentes.
 In patriâ locus est gaudendi: quisque viator
 Post sibi præfixam differt sua gaudia metam.
 Ut referunt, similis mansit fortuna Joannem.
 Hunc quia servari Divorum jussa volebant,
 Unguibus Herodis subreptus noctis in umbrâ
 Creditur * Ægypto. Præcursor Regis iisdem,
 Quis Rex ipse, malis quatitur; torquetur uterque

* De hac sententia vid. qua notantur huj. part. Induct. post medium, infra,

Exilio; nullam tibi possum dicere causam,
 Quam quia sunt iusti. Tolerantibus aspera nullum
 Pharmakon integrius, quam Christi vita, medetur.
 Dicuntur gentes, motæ per sidera, fanum
 Ignoto posuisse Deo: simulacra Deorum
 Eversis cecidisse locis, responsa negasse,
 Et conquesta fero fremitu, clamasse feruntur:
 Nos puer Hebræus, Divos Deus ipse gubernans,
 Cedere sede jubet, tristémque redire sub Orcum.
 Clara tenebræ virtus ignara repulsæ
 Monstrat ubique suos, nebulis fugientibus, ignes.
 Non Ægyptiacis virtus incognita regnis;
 Nullibi despicitur: profugi virtute decori,
 Cum quibus assuescunt, horum lucrantur amorem,
 Ceu mites, humiles, sancti, nullique molesti,
 Semper in obsequium mirâ dulcedine prompti.
 Pusio blanditur Joseph, Matricque Mariæ;
 Et cuicumque suum prodit ridendo favorem:
 Et quia conveniunt cum moribus oris honores,
 Hebræus passim laudatur ab omnibus infans.
 Ægyptus veteri Chanaan contermina, partim
 Incultis fabulosa locis, partimque feraci
 Est fecunda solo (pluviam sitientibus arvis
 Fructiferos Nilus sinuoso gurgite fluctus
 Suppeditat) nemorosa feras arbuſtaque nutrit:
 Suntque metalliferi montes, sunt oppida prole
 Accumulata: nigro solùm carbone notandum,
 Hæc quòd Gentili lateat sub nocte Deorum,
 Nulla domus proprio simulacro libera: miror
 Huc fugisse Dei prolem, Dominumque salutis.
 Sed dum præteritum, præsens, tempusque futu-
 Combino, plenum sacris opus esse figuris, (rum

Arbi-

* Nicephor. L. 1. C. 7.

Arbitror. Ecce puer Joseph, per crimina fratrum
 Ductus in Ægyptum, nostri fit imago puelli.
 Archetypum sequitur Christus: post tempora Chr
 Thebaidos veteris montes saltusque colebat
 Clerus Eremorum: quidquid tormenta Tyranni
 Infidias aulæ, mundique profana timebat,
 Fugit in Ægyptum: quapropter tanta quotanni
 In Domini gremium messis collata, ruina
 Angelici lapsus ex magnâ parte refecit.
 Roma latrocinii sedes, mortisque theatrum,
 In quo pro Christi sacris tot millia fortem
 Martyrii luctam quondam subiisse, feruntur,
 Ut vix in veteri Româ lapis esse putetur,
 Qui nunquam fuerit sanctorum cæde cruentus
 Innumeri gladio cæsi, multique sagittis
 Trajecti, plures perfossi cuspide ferri,
 Impositique rotis, lacerati dente leonum
 Ad risum populi; sed, quod crudele relatu,
 Corpore contecti paleis, piceoque liquore
 His superinfuso, nocturni in luminis usum
 Accensi, tristes halabant ore. favillas.
 Sed modò tempestas positis sublata procellis
 Transiit: in placidas est versa Tragædia scena
 Roma caput Mundi, Fidei primaria sedes,
 Pontificum sacris moderatur legibus Orbem;
 Cæsa coronantur Sanctorum corpora, summis
 Exaltata locis, meritoque coluntur honore.
 Hæc est Excelsi mutatio, cuncta gradatim
 In Sanctum virtute suâ vertentis honorem,
 Hoc unum multis dignum ploratibus esse
 Arbitror, et mecum plures hæc fata dolebunt
 Quòd terris Abrahæ, Fidei crudele flagellum
 Infideat Mahomet, campisque fruatur avorum

Vixit

Vixit ibi Christus, Mundum moriendo redemit,
 Est illatus ibi tumulto, tandemque revixit,
 Ad Superos ascendit ibi, sanctumque remisit
 Lumen Apostolicum, quod toto fulget in Orbe,
 Hic loca prodigiis magnorum clara virorum,
 Hic Patriarcharum cineres, veterumque quiescunt
 Ossa Prophetarum, Christo quoque carne propinqui;
 Sed nisi Turca favet, modico dignantur honore.
 Hæc fuit Abbatis Bernardi causa, sacрати
 Romanos Proceres animandi ad classica belli:
 Sed labor optato frustratus sine, beatum
 Afflixit Monachum multo moerore: quid autem
 Moverit Excelsum sanctis obsistere coeptis,
 Non ausim solidâ Mundi ratione tueri.
 Nondum tempus erat, quo rerum nectitur ordo;
 Spero tamen, Superis sic disponentibus, olim
 Hic, ubi Christe tuis pedibus plantisque stetisti,
 Nos regnaturos. Pudor est, quod schismata tantis
 Expulerint regnis Christi sacra dogmata. Verum
 Hæc arcana Dei tacito sub corde premamus.
 Expedi, ut varios repetat mea Musa recessus,
 Et transgressa Maris rubri, Nilique profundum,
 Quid puer exul agat, quid agant faciântque pa-
 sollicito, sicut fas est, inquirat amore. (rentes,
 Suspicio, his alio multum sub Sole morari
 Esse procul dubio variâ ratione molestum;
 Sed quem suppetiis Excelsi dextera munit,
 Non habet, unde gemat, quamvis, quod sæpe vi-
 Omnia lethifero conspirent turbine: sola, (demus,
 nter Gentiles versari, cura remansit.
 Itque negant tenebris sociari lumina Phœbi,
 ic Idololatriis ægrè sociantur & adsunt,
 uorum vera fides animat præcordia. Verum

Credi-

Crediderim plures sub tempestate cruenti
 Herodis migrâsse foràs , fruitósque benignâ
 Pace, sub externis sedisse Regentibus : imò
 Traditur , Hebræos plures habitâsse Cauri,
 Hermopoli , & Chianâ, Miry, & Babylone, suisq;
 Ritibus intentos tractâsse negotia. Certè
 Arbitror, Ægypto meliorem nullibi JEsu
 Exilii sedem potuisse locare , nec ausim
 Dicere , confortes fidei sua corda fideli
 Oclufisse viro Joseph , Matricque Mariæ;
 Suppeditâsse magis , quibus hi caruère. Sed el
 Eximius faber est Joseph ; sacra Virgo tene
 Artificique manu , variatis serica filis
 Textit , & intexit speciosos vestibus hortos.
 Dicuntur demum cæcam Babylone caverna
 Incoluisse diù : sin hæc mera vera, quid ind
 Ad loca speluncæ residebat pervia Soli,
 Ut lucraretur manuum pia Virgo labore.
 Nec dubito multis pulchros placuisse labores
 His quoque mercandis non defecisse patronos.
 Quo non attento , patriæ dilectio cogit,
 Ut quandoque volent illuc suspiria : votis
 Ardet uterque Parens , sacro cursore moner
 Ut versùs Judæ fines vestigia vertant.
 Nescio , quâ natale solum dulcedine mentes
 Ducat , ait Naso : quò si devotio flammâs
 Adjiciat cupidis ; quis non generabitur ard
 Ossibus adjungi proavorum quilibet optat,
 Si pia mors animam solitis à sedibus arcet.
 Sed furit in terris Judææ sæva Tyrannis,
 Sanguine cuncta rubent, infantum corpora fe
 Exanimata jacent, implent mera funera camp
 Heu! quali fremitu resonant sublimia Rhamæ:

Sistite, quæso, gradum! donec furiosa remisit
 Tempestas; stabit promissis Angelus, æquo
 Tempore laturus redeundi nuncia: vestro
 Ædificate modo vivendi regna Pharônium.

POESEOS SACRÆ ET PARTIS PRIMÆ
 INDUCTIO OCTAVA.

S, MATTH. CAP. 2.

Tunc Herodes videns, quoniam illusus esset à Magis, iratus est valde, & mittens occidit omnes pueros, qui erant in Bethlehem & in omnibus finibus ejus, à bimatu & infra, secundum tempus, quod exquisierat à Magis. &c.

SYNOPSIS.

*D*ominum & Salvatorem nostrum *JESUM Christum* Herodes Tyrannus Idumeus, per numerosa Bethlemicorum & vicinorum infantium atrocitiam, inaudito crudelitatis exemplo (ut suos in Throno Regum Judæe, in quem se sub Romanorum favore intruserat, sine competitore stabiliret) innocentem ad mortem querit &c.

*I*nnocuis inflicta viris truculentia, dici
 Magna potest; major muliebri cæde cruenta;
 Maxima, quæ gaudet puerorum cæde. Pharônem
 Tale palàm puduit facinus committere: quamvis
 Sævus opinetur, nimias clam tollere proles
 Ifacidum, licito se Regum jure teneri.

Aucta domus Jacob, Nili turgentis adinstar,
 Qui Pelusiacas segetes festinus inundat.
 Fœmina quæque mares, raras enixa puellas,
 Fecit, ut in paucis ingens exercitus annis
 Hostibus opponi, roburque repellere possit.
 Hæc metuenda, Pharô, dubiâ pensando bilance,
 Urget, ut augmentum gentis perdatur in ortu.
 Hæcque fuit ratio vetulis, quæ matribus adsunt
 In partu, tacitâ seu mutâ lege jubendi,

Pro-

Progenitos jugulare mares : sed terror ab al
 Incussus vetulis , rupit mandata Pharônis,
 Noster Idumæus tantò sceleratior audet
 Infantes jugulare palàm , multòsque latrones
 Ëmittit , pueros occisum. Tota remugit
 Fœmineo planctu Judæa ; per oppida , valle
 Pagos , & vicos fera carnificina vagatur.
 Hanc latro fugentem genitricis ab ubere prole
 Abripit , & tremulam lethali dissecat ictu.
 Bimulus ante fores objecta crepundia læto
 Aspiciens animo , tremefactus fronte latronis
 Inclamat matrem ; sed vix genitricis ad aur
 Vox gemebunda venit , moritur transfixus
 Perditur ad muros allisus pufio ; plures (hall
 Submerguntur aquis : moriendi mille figuræ,
 Ille quiescentem , prostratâ matre , rapaci
 Ense vorat ; profugos sequitur fera turba paren
 Et veluti tigris damas , sic pignora rupto
 Guttore prosternit : trepidantia corpora pur
 Exhalant animam ; conspersæ sanguine mat
 Terrifico resonant fremitu ; caput ipse recon
 Phœbus , & Infernum reor obstupuisse. Fide
 Hic meditabimini , quis sit gradus ille dolor
 Quando sub aspectu patris matrisve tenellus
 Et proprius sanguis , nullo maculatus iniquo
 Ex improvise tam tristi perditur ausu.
 In fatuum raptæ nimio mœrore furorem
 Discurrunt matres laceratis vestibus ; ora
 Continuis fluitant lacrymis ; ululatibus aë
 Impletur , gemituque domus : ruptisque capill
 Ubera nuda rubent fuso conspersa cruore.
 Hæc cadit ; illa caput relevat , mortisque sorda
 Prolibus adjungi , multis clamoribus optat.

Hæc fremit in Regem, stygiis quoq; devovet umbris,
 Illa rogans tonitru monstrum prostrernere, passis
 A Superis manibus vindictæ jura reposcit.
 Hæc volat in barbam, sexûs oblita, latronis;
 Hanc latro conculcat; miserè prostrata maritum
 Advocat: ille ferox satagit sua tecta tueri;
 Sed numerosa manus quæcunq; obstantia rumpit.
 Hinc bene præcinuit Jeremias: lapsa supernè
 Vox audita mihi, vox lamentabilis; alti
 Ex Rhamâ gemitus, magni vox plena doloris. *Jer. 31*
 Ecce Rachel plangit, solatia quæque recusans,
 Ablatosque uteri fructus tristissima luget.
 Ex Ægyptiacis acclamas Jesule campis
 Manibus Infantum, medio sub turbine lethi:
 Infantes animæ, Divorum corcula, flores
 Jessæ gentis, Domino gratissima messis,
 Pro me plectimur, pro me mactaminor: ite
 Prorsus ad Heroas, magnosque invisite Patres,
 Donec ego veniam, merito vos inde triumpho
 Educturus: abest modicum, quo denique lapsus,
 Pandetur vobis Domus omnipotentis Olympi.
 Amplius exalta mentem super æthera lector,
 Et meditare piè, quos tanta Tragoedia motus
 Excitet in Cælo, puerorum victima, matrum
 Orbarum gemitus, stupidæ trepidatio Judæ,
 Ipsiusque pavor Naturæ tanta videntis.
 Cogor, ut assensu confirmem, plurima posse
 In Cælo pueros, quos clades illa peremit:
 Quippe suo Christus semper dignatus amore
 Quoslibet infantes, sicut Scriptura recenset, *Matt.*
 Nè quisquam rigido deterreat ore, suoque *19. v.*
 Arceat accessu, vetuit: vehementiùs illos, *14.*
 Qui pro se vitam posuerunt, diligit, Ergò

D

Pri-

Primitiæ fidei, tenero sub flore resecti
 Martyres! O Superùm purissima gaudia! semp
 Ante Thronum Domini vigiles, Agnùmque sec
 Quid nobis desit, Divinâ in luce videtis:
 Accumulate preces, nobis assistite; Christo
 Pro quo martyrium passi, sacra vulnera vestri
 Corporis in signum fidei monstrando, rogan
 Ut nobis parcat miseris, culpâque remittat
 Romanos rerum Dominos, gentémque timenda
 Callidus Herodes gnatho demulcebat honore
 Hinc fuit acceptus, quamvis consulta Senato
 Grande latrocinium puerorum jure mereri
 Nominis infamem maculam, titulúmque Tyra
 Decernant. Sed ait; Judæos esse rebelles,
 Multotiésque vafro sparsisse per oppida plau
 Hic vel ibi natum, Cœlo perhibente, Monarcha
 Quæ mala Regali se tollere jure coactum,
 Ut domet innatum regnandi gentis amorem:
 In pueros sævisse parùm, sperare futurum
 Ut, plausu posito, tranquillâ pace fruatur.
 Hæc poterant animos aliò flexisse Quiritum;
 Sed Nemesis Divina notat, quæ corde tegunt
 Abdita, nec furvo technarum fallitur astu. (dicitur
 Credo, quòd Herodes multi numerentur adhu
 Qui licet abstineant manifestis cædibus, optat
 Festinântque tamen, sibi quando invisâ prophet
 Justitiæ præco, primo jugulare sub ortu.
 Hic, ajunt, odiosa docet; non expedit ire
 In portum sinè clade ratem: juvat ergo reful
 Ex Scyllâ fluctus, ex indignante Charybdi,
 Ex Orci barathro sævas accire procellas,
 In rabiem nimbos armare, in prælia ventos
 Quid juvat opponi rationem juris & æqui,
 Scilicet

Scilicet esse nefas, prohiberi legibus? omnes
 Explodunt monitum; ridendo dicere tentant:
 Cæca Themis dudum sedet exarmata, bilancem
 In speciem trutinat, cassæ virtutis imago!
 Quem ferit, ignorat; quem lædit, lædere nescit:
 Vivificat leges occasio commoda; justum
 Distat ab injusto cæcâ ratione volentis.
 Hic Status est Mundi: dubitas, an vera canamus?
 In Christi vitam, tibi quam proponere pergo,
 Obtutum convertite; vides, quàm sedulus ille
 Hujus quæsierit virtutis amabile lumen,
 Non tamen invenit: Synagogam lurida noctis
 Umbra, licet schola sit doctorum plena virorum,
 Occupat, inque domo vix est lux ulla Pilati.
 Innocuum decet esse virum, justique tenacem;
 Attamen humanis nimium respectibus ille
 Ducitur, & vanè formidans Cæsaris iram,
 Infonem mortis Christum damnavit iniquè.
 Fortè putas justî radios, fulgere per aulam
 Herodis? magis ille vafri obnubilat umbris
 Justitiæ Solem; fatuus sapientis honorem
 Ludibrii centone tegit, spernitque protervus:
 Non impunè tamen: modicum post tempus adibit
 Infernum, sociandus avis, flammisque vorandus.
 O Divina Themis, virtus pulcherrima Regum!
 Exilio multata gemis? Quò missa? recense;
 Ad gelidam Thulen, famosamque ignibus Heclam?
 Hæc fieri potuisse negas; sed dicis, Olympi
 Arbiter assumpsit, quam pessimus oderat Orbis:
 Hic securo diem Domini exspectabo seorsum,
 Terribiles Mundi castigatura Tyrannos.
 Illâ quippe die rediviva cadavera, sacram
 Justitiam coluisse volent; sed fera voluntas

D 2

Non

Non juvat ulterius, minus ignorantia facti.
 Nam quæ sedulitas verum falsumque videndi
 Est impensa? tuas clausisti turpiter aures,
 Quominus oppressos audirent. Vade retrorsum
 Versat ubi rigidam Minos atque Æacus urnam

POESEOS SACRÆ ET PARTIS PRIMÆ

INDUCTIO NONA,

S. MATTHÆUS CAP. 2.

Defuncto autem Herode, ecce Angelus Domini apparuit
 in somnis Joseph in Ægypto, dicens: Surge, & acci-
 pe puerum & matrem ejus, & vade in terram Israël
 defuncti sunt enim, qui quærebant animam pueri &c.

SYNOPSIS.

Dominus & Salvator noster Jesus Christus, per terribilem
 Herodis Infanticida mortem, à crudelissimo persecutore liberatus,
 & in terram Israël (factâ ab Angelo, qui Josephum
 somnis apparuit, præmonitione) à parentibus suis, eò re-
 jam dudum cupientibus, feliciter reducitur. &c.

Omne, quod adversus Divinæ legis honorem
 Hic committit homo, nunquam perdurat in
 Quem Deus in terris castigat vindice pœnâ, (cultum
 Judico felicem; sed quem post funera punit
 Ultio fera, malum est nullis effabile linguis
 Hæc, rogo, peccator, dum stas in limine crime
 Patrandi, justâ rigidâque expende staterâ.
 Est, quod delectat, modici duraminis; illud
 Quod cruciat, longo non evacuabitur ævo.
 Sunt quoq; quos Dominus scelerum gravitate co
 Punit in hac vita rigidè, majorâque differt (acti
 Post mortem tormenta: probat pœnale tyranni
 Exemplum Herodis, quo vix manifestior ulli
 Traditur in priscis vindicta recognita fastis.
 Vix cruor infantum frameis inspersus, & uel

Fletibus aruerant orbarum lumina matrum;
 Ecce ! repentino veluti sacer ignis ab Austro
 Irruit, & valido prosternit celsa tumultu;
 Sic caput infandi sequitur vindicta Tyranni,
 Et subito tumidum Regem subvertit in ictu:
 Sanus erat, nullam metuit nec Cæsaris iram,
 Quem sibi fallaci devinxerat arte scelestus
 Vulpio, nequicquam contra luctante Senatu:
 Sed Divina manus multò robustior, ipsos
 Evertit montes, & vasta Ceraunia sternit.
 Terribili morbo, quo vix famosior ullus,
 Corripitur; per membra lues, & viscera serpit.
 Vermiculosa caro putrescit; vorat ossa, medullas,
 Cor, jecur, & stomachum vermis; lentoque dolo-
 Corpore depasto, Stygius parat ignibus escam: (re,
 Mens furit, & trepidat divelli à corpore, grandes
 Inferni rictus distentâ fauce, videndo:
 Attamen horrendas ruit indignata sub umbras,
 Et nidore gravi manes stupefecit Averni,
 I, bibe Tartareos, teneri vice sanguinis, ignes,
 Exsaturâque gulam Stygiorum carne draconum
 Ad Superos, si posse datur, sanctosque piorum
 Infantum manes elato respice vultu.
 Nix tegit infantes; faciem lux candida vestit;
 Vulnera sunt decori, sanguis mera purpura;
 Jubila materni; suspiria, thuris odores. (fletus
 O quam dissimilis fatorum vertitur ordo!
 Te coquit Infernus bipedum nequissime! parvos,
 Quos occidisti, Regnum Cœleste coronat.
 Herodis tumulo meritos decet addere versus:
 Dirus in infantes, matrêque patrêque, severus,
 Antipatro natus, jacet hoc sub marmore duro
 Durior Herodes: breviter concludo: sub isto

Marmore latronum Coryphæi crura putrescunt
 Nunquam pollicitis Divorum fallimur; idem
 Mat. 2
 19. Angelus accessit Josephum nocte silenti,
 Qui prius, ut puerum salvet fugiendo, super
 Attulerat monitum; blandoque recensuit ore
 Ecce tibi, venio Domino mandante, relatum
 Occubuisse feram, quæ depastura puellum
 Mille latrociniiis terram tremefecit Hebræam.
 Hinc licet, ut redeas in fines Israël. Uda
 Vix Aurora comas roseis eduxerat undis,
 Ille ad Virgineas sacra nuncia detulit aures,
 Et quid de reditu videatur, providus addit
 Hic reor, ambiguarum reduces trutinasse statera
 Quod sibi conducat vestigia vertere: certam
 Aliger æthereus non designaverat urbem,
 In quâ præ reliquis habitacula tuta locarent,
 Bethlehemæ stabilire domum, vix consulo, quam
 Hæc sit Jessiadum genitrix, & origo puelli; (C
 Nam res, ut quandoque solet, fortassè finis
 Regis ad auditum posset properare relatu:
 Bethlehemam rediisse suâ cum prole parentes
 De quâ tanta Magi sparsissent mira, simulque
 Progenitam variis in symbola Regia donis
 Ornassent prolem: quis tanta pericula sperne
 Quis successori fidat, natoque Tyranni
 Herodis, tantâ puerorum cæde cruenti?
 Fama quiescentem juncto carbone favillam
 Posset in immensas subito protrudere flamma
 Estis enim noti multis; nec posse veremur,
 Quæ nova Bethlehemæ Divinæ prolis in ortu
 Evenisse liquet, tantâ sub luce latere:
 Sunt manifesta nimis. Sed quod migrabitis? eo
 Nazareth est longo spatio disjuncta viarum

Urbs Hierosolymis ; vobis ibi degere tutò
 Tranquillèque licet : trahet hinc devotio sæpe
 Vos Hierosolymam, Dominòque litare monebit,
 Nemòque præsumet vestros inhibere labores
 In cultu Domini, passus numerantis, & omne
 Obsequium sibi delatum cum scènore magno
 Compensantis. Amo (licèt hæc intacta relinquat
 Fastorum series) hominum conceptibus uti, &
 Quod vero simile est, vel quod contingere pronum
 (Ut meditaturis tragicum quandoque rigorem
 Temperet utiliter metrorum grata venustas)
 Immiscere ; nihil sacris tamen addo profani.
 Ad nostros iterum profugos nunc pergo. Bienne
 Exilium passi, satagunt mœrore fugato
 Abbreviare moras ; Ægypti regna relinquunt,
 Exsuperant sabulum præruptaque saxa ; revisis
 Turribus in patriâ lætantur. Nazareth urbem
 Vix subeunt lassè, vicinia nota reversis
 Pergit in occursum, meritòque favore salutat
 Tam gratos reduces : memori sub bile recensent
 Herodis sævum facinus, paritèrque parentum,
 Prolibus occisis, luctum, mortemque Tyranni.
 Ille Tyrannorum finis solet esse : beati,
 Quòd præ tam multis, quos carnificina suorum
 Taliter afflixit, jugique dolore fatigat,
 Infontem puerum rapuistis ab ore leonis!
 Ingressis propiùs patet alma domuncula, quon-
 Angelico sancti Gabrielis clara favore ; (dam
 Evacuata quidem ; mox verò coëmpta supellex
 Nuda tegit, tandèmq; domûs cultura refloret,
 Intereà solito tempus Paschale recursu,
 Quo Solymis celebrant egressum gentis Hebrææ
 Ex Ægyptiaci Pharaonis nexibus, instat,

Hic Rhodus, hinc salta! cupiunt pia Mater, & ipsi
 Josephus festum Solymis celebrare; sed obstat
 Quod vix filiolum (quem secum ducere, nullam
 Consultum ratione putant) committere certo
 Ex consanguineis possint. Pia Virgo revolvens
 Quæ sibi præstiterat, cum nondum natus ad
 Salvator Mundi, miram bonitatem senilis (esse
 Elisabeth cognata; putat non posse puellum
 Tutius in quâquam terrarum parte locari.
 Approbat hæc Joseph: properat sacra Virgo per
 Quod concernit iter: desertam Nazareth unam (rare
 Procedunt hilares: præcurrit Jesus; omnia
 Quam fractas reparant vires, statione Joannem
 Inclamat, comitemque sibi cupit esse viarum.
 Inclinata dies lassos adducit in ædes
 Elisabeth, * quæ tota sacro succenditur igne,
 Nescia quem primo, puerum matremve salutem
 Appressit cordi pupum, fert oscula Matri.
 Hic erat insignis puerorum lucta: Joannes
 Solvere corrigiam Domini festinat, & ille
 Fertur in amplexus, & dulcia basia labris
 Imprimit; eximium solidi certamen amoris!
 Interea dapibus subservit mensa: recumbunt
 Illustres focii, placido sermone revolvunt
 Omnia

* Unde Author Sacre Poës. hac & seqq. desumpserit, utrum ex
 veteri aliqua legenda, an ex proprio sensu, non constat. Favent
 sententia huic pictura tum veteras tum nova, passim exprimentis
 Jesum & Joannem vexillum gestantem pueros, cum agnello Pas
 schali colludentes. Ceterum communior est opinio, Joannem bi
 mulum in Herodiano infanticidio à Matre fugiente neci subtra
 ctum, in deserto ex illo tempore mansisse; Elisabeth post. 40. die
 es ibi obiisse; Zachariam vero tunc capropter à Judæis occi
 sum fuisse in templo &c. qua tamen partim apocrypha traditio
 nes partim conjectura in ratione præsertim temporis incerta. Vid.
 Corn. à Lap. in Matth. 23. v. 35.

Omnia, quæ toto tolerârant tempore triftis
 Exilii; laudântque Deum pro fine malorum,
 Elifabeth remanere domi cum prolibus optat,
 Et folitâ curare fide, quæcunque requirit
 Sollicitudo piæ matris; precibusque mariti
 Se commendat. Eunt in ferum tempora noctis,
 Nec tardata regit reduces Aurora jugales.
 Tandem Sol oritur, ros exficcat ab agris,
 Cùm pergunt Solymam: Zacharias presbyter ag-
 Ducit, & orandi fociis documenta miniftrat. (men
 Post horas aliquot Solymorum tecta videntur;
 Ingreditur pia turba fores, Templique recessum.
 Dum puer Ægypto latitat, vetus ille sacerdos
 Eximitur vivis Simeon; & fola superftes
 Anna revertentem miro colit ore Mariam,
 Hanc amat, hanc unam sibi vult sociare patronam.
 Cur, ait, Infantem non adduxiftis in urbem?
 Nunc timor omnis abeft, ceflat laniena Tyranni,
 Post annum, fi fata finant, adducite. Verùm
 Hæc anus insignis, dum cursus vertitur anni,
 Illuftrem meritis vitam claufiffe putatur.
 Ad par nobilium Veterum converte poëfin,
 Ac in fculpe facris hos verfus Mufa fe pulchris;
 His fub marmoreis fpecubus, cognofce viator,
 Oſſa Prophetarum veterum Simeonis et Annæ
 Dormitant: Solymis præfens fub carne Redemptor
 Parte jubet meliore fenes in pace locari:
 Hæc quoq; membra fuis animab; juncta refurgent.
 Paſchate tranſaëto Zacharias presbyter urget
 Ad patrios remeare lares; præcedit, ut antè,
 Continuâtque viam folitâ pietate precando.
 Elifabeth forium cuftos difcreta, redire
 Nunciat abſentes: Pueri pro more parentes

Amplexi stringunt avidè, plauduntque, canunt
 Attolluntque manus solitas in gaudia testes. (que
 Quæstio mota quidem, sed non resoluta videtur,
 An Christus nostrâ vestitus carne severo
 Semper justitiæ monstraverit ore rigorem?
 Sunt, qui præsumunt, nunquam voluisse, gravatur
 Pondere nostrorum scelerum, tantisque futura
 Mortis imaginibus, lætari: credo, quòd ipse
 Delicias velit esse suas ex corde probatis
 Filiolis hominum se confociare. Beatum
 Sub gremio matris lætum jubet esse Joannem:
 Mandat, ut exultent celebrantes gaudia justis,
 Ergò hilares sitis pueri, colludite, quamvis
 Restet utrique gravis multorum pugna malorum
 Elisabeth Divæ matris lætata revisu,
 Mactat in obsequium tam magnis tamque coles
 Hospitibus vitulum; commiscet vina; culinam (d
 Instruit; & mensam patinis, pro posse, decorat
 Accumbuntque simul, postquam benedictio me
 Ritè peracta fuit: prolixa relatio, nempe (C
 Qualis in Æde sacrâ Solymis devotio, quantum
 Accursus populi fuerit, gratissima gratis
 Condimenta cibis tribuebat: ad ista pusilli
 Gnaviter attendunt, delectanturque relatis,
 Orantes unâ, si fortè revolvitur annus,
 Ut sibi sit licitum tantis assistere sacris.
 Flectuntur tenero Patres Matrèsque rogatu,
 Adstipulaturi votis, si congrua regnet
 Auræ temperies, & nulla pericula subsint.

POESEOS SACRÆ ET PARTIS PRIMÆ
 INDUCTIO DECIMA.

S. LUCAS CAP. 2.

Et cum factus esset annorum duodecim, ascenditibus
 Ierosolymam, secundum consuetudinem diei festi,

summatisque diebus, cum redirent, remansit puer Jesus in Jerusalem, & non cognoverunt parentes ejus. Existimantes autem illum esse in comitatu, venerunt iter diei, & requirebant eum inter cognatos & notos. Et non inveniētes regressi sunt in Jerusalem, requirentes eum. Et factum est, post triduum inveniunt illum in Templo, sedentem in medio Doctorum, audientem illos, & interrogantem eos. &c.

SYNOPSIS.

Dominus & Salvator noster Jesus Christus completo duodecimo aetatis anno cum parentibus aliisque consanguineis suis Hierosolymam Pascha celebraturus proficiscitur; ibique in suis parentibus remanens, in Templo inter Doctores post triduum repertus tandem cum sollicitis parentibus domum revertitur.

Quamprimū Virtus Immensa, Deiq; supremi Numen obumbrârat divæ sacra viscera Matris Excelsi, Sapiētia splendida Patris, (tris; Verus homo, verusque Deus, perfectus utramque Juxta naturam, gremio Genitricis inhæsit. His tamen arcanis non impediētib; omnes Vidimus in Christo, solito quasi temporis usu, Augeri dotes: pueris discentibus ultrò Fit similis; Solymam, Scribas Legisque peritos Auditurus adit, solidè scrutando profundos Scripturæ sensus illis mirantibus affert. Sic revoluta dies, cum lotus ab æquore Titan Albentes primò radios, roseosque deinde, Denique flammivomos totum dispergit in orbem; Pascha recurrebat, Pharaonis fluctibus hausti, Salvatæque Domûs Jacob memorabile Festum. Ecce meus Solymam comitandi flagrat amore Jesulus; instanter Matrem Patrémque rogando, Ut sibi permittant, solemnia maxima ritu Mosaico celebrare sacrâ Salomonis in Æde. Annuitur votis; conceditur ire, monentur,

Qui

Qui sociabantur, comites: numerosa piorum
 Nazareth egreditur fociorum turba; precando
 Aggrediuntur iter, nescitque precatio finem,
 Sacra quoad Solymæ Salomonis templa subintrent
 Hic Dius duplicatur amor, quo raptus anhelat
 Jesulus, ut famulis Domini, Legumque peritis
 Associatus agat, quæ sunt peragenda; benigno
 Affatus vultu Scribas super ardua Legum,
 Audito puero, de Legibus alta loquente,
 Mirantur Scribæ, Pharisæi, Lege periti;
 Cujus hic est infans, quærunt, qualique Magistro
 Utitur? ætatem superat prudentia: quisque
 Hunc sibi vult jungi; vocat hic, vocat ille, vocant
 Flexilis ad nutum, responsaque docta reponens
 Comiter exorat, doceat; se velle doceri,
 Transactis Festi magna pietate diebus,
 Externi ad patrios cupiunt remeare penates,
 Cùmque catervatim cognatio quælibet iret,
 Abscedunt Joseph & Virgo Maria putantes,
 Luc. 2. Cum reliquis puerum comitando tribulibus iisse
 Præterit una dies, abit altera: nullus, ubinam
 Sit puer electus Jesus, se nôsse fatetur.
 Hinc dolor invasit timidorum corda parentum,
 Ergò viam relegunt, amissum flendo requirunt,
 Pòstque dies ternos Solymis repedando propin-
 Ingressi templum, Patrum subsellia lustrant, quant
 Et medios inter Doctores sede potiri,
 Ac dare plura stupent puerum responsa: seorsim
 Omnia pensantes, dubio gaudéntque doléntque
 Affectu: tandem penetrat Dilecta catervam
 Obstantis populi, lenique redarguit ore
 Filiolum Mater: quid nobis, optime Fili,
 Sic agis? ecce Pater tuus atque ego, flendo dolentes
 Te

Te quærebamus per diversoria passim,
 Pérque vias: patriam sed nunc comiteris ad urbem;
 Annuit actutum; placido tamen ore reponit:
 Quid quærebatis loca per peregrina? Paternâ
 Nonne necesse fuit Natum reperirier Æde?
 En ego confestim vobis sociatus adibo
 Nazareth, & monitis aures accommodo vestris.
 Redditus ergo suis, patriamque domumque rever-
 lesulus, hic studio sancti meditaminis usquè (sus
 Proficit egregiè; Divino munere gratus
 Omnibus, Hebræi populi lucratur amorem:
 Qui tamen alterius Messia regna superba
 Sperantes, illumque rati citò posse subactò
 Per mera bella suas leges præscribere Mundo,
 Turpiter imponunt; aliter meliusque locutis
 De Duce mittendo populique salute Prophetis.
 Sic equidem Solymis teneri responsa puelli
 Doctores stupidi stupuerunt; maximus autem
 Est stupor, auditis visisque haud credere tantis:
 Solus enim Simeon, & sola anus Anna fidei
 Pectore crediderant pueri magnalia. Verùm
 Expectate! dies Domini metuenda propinquat,
 Nubibus accensis, Terris ardentibus, Orco
 Eructante globos flammaram: credite certò,
 Terribilis Dominus veniet, rigidèque stuporem
 Ulturus, subito Synagogam proteret ictu.
 Sed, bone mi Joseph, quid agis? reor, usquè labori
 Sedulus incumbis, faber ortus sanguine Regum,
 In modicis locuples, in paupertate beatus.
 Paulatim patrios assumis Christe labores,
 Auxiliùmque paras, ideo faber ipse vocatus:
 Et faber es, fateor, celebris; manuùmque labores
 Sunt Cæli, Terræ, completaque machina Mundi.

Vir.

Virgineum spectemus opus: nî fallor, Abelis
 Martyrium depingit acu; quandoque recedit
 Instructura focum, nè lassis fercula defint,
 It, redit, obsequio facilis: nunc sedula Sponsi,
 Filioli nunc cura tenet; modò mente relatâ
 Ad Superos, operi nequaquam defuit ulli.
 Illa mihi Cœlo domus æquiparanda videtur;
 In qua tanta viget consensûs gratia: gaude,
 Quisquis agis placidam simili cum turture vitam
 Istud iter Solymam, Paschâ redeunte quotann
 Tunc iterâsse reor Christum, magnûmque fav
 Conciliâsse sibi, nunquam nisi mira locutum, (re
 Et licèt humanis Deitatem texerat umbris,
 Hinc ac inde tamen lucem rutilare sinebat,
 Subtraxitque statim: quotièsque celebrior act
 Prodigii potuit Divinas prodere vires,
 Nè pietatis opus nostræque salutis agonem
 Impediat, mutando locum se subtrahit: ægros
 Oblatos sanat raptim, dum præterit illos.
 Dic mihi, si placeat, positis juvenilibus annis,
 Quæ tibi Christe fuit ratio, quæ regula vitæ
 Annis ter senis, demptis puerilibus, Orbem
 Incoluisse patet; solis tribus abdita legum
 Et secreta Dei populum docuisse tenemus.
 Sed què ter senos reliquos transegerit annos,
 Quæstio trita nimis, facili solvenda labore.
 Jam priùs ostendi, cur Christus noster amat
 Noluerit nimis Deitatem prodere signis;
 Quippe superveniente volens ætate virili
 Grande ministerium salvandæ gentis adire;
 Quid mirum, voluisse diù pensare tremendum
 Hocce vel Angelicis opus importabile dorfis?
 Addo, quòd in sacris monumentis illa legantur

Si, quæcunque Deus quondam versatus in Orbe
 Egerit, in veterum fastos congesta fuissent,
 Inde tot impleri potuisse volumina, quorum
 Copia sola queat spatiosum excedere Mundum.
 Hinc reor, exiguo, quo vixit, tempore Christum
 Plurima virtutum populo documenta dedisse,
 Plurima signorum; sed perquam multa tegebat,
 Nè meritum fidei (quod Thomæ casus adumbrat)
 Evacuent oculi, solis credentibus aptum.
 Accedit, voluisse suas abscondere vires,
 Donec ab interitu salvâset funere Mundum.
 Nullus, ut arguitur, si publica cuncta fuissent,
 De vero Christi dubitâset Numine: nunquid
 Dicta Prophetarum, quæ conveniebat ad unum
 Impleri verborum apicem, viduata valore
 Turbâssent vano Divina Oracula sensu?
 Interea puri flos candidus ille pudoris,
 Decedit Joseph; oculos in morte natantes
 Occludit Jesus, consolaturque Mariam.
 Quis reputet, fido sublato Compare, fidam
 Non doluisse; licet justorum morte peremptum
 Sciverit, ac Abrahæ sinui pro parte remissum.
 Marmoreum pectus gerit hic, qui pectora nexu
 Conjugii sociata, putat, sinè felle doloris
 Divelli. Certè dilectio vera resolvi
 Absque dolore nequit; secus hîc qui senserit, errat.
 Hoc ita conjugium, quod per miracula nexum,
 Innumerisque fuit jactatum casibus, una
 Mors, sed difficili junctorum lege, diremit.
 Hæc quemcunque ferit disjunctio, crede beatos,
 Quos lex triplicibus Votorum stringit habenis:
 Hic rarò caditur, citiusque resurgitur; una,
 Sepositis Mundi curis, hos Regula suavi

Di-

Dirigit impulsu. Felix, qui talia pensat,
 Súbque juventutis tenero se flore supernis
 Mancipat obsequiis. Domui, quæ sæpe ruinâ
 Contra spem quatitur, labefactaturque, fideli
 Pro fundamento Christum supponat. Abite
 Ad portum focii! Boreali turbine vestram
 Hæc quoque tempestas quatiet reditura carinâ
 Non ideo cecini sacris contraria votis
 Conjugii, quòd nexa velim disjungere; nolim
 Hæc mihi sub mentem veniat tentatio: conste
 Omnibus in Domino permitti nubere: dico, Mo
 Hæc mihi vita placet, quæ nullo compare gaudet
 Qui capiunt, capiant: experto crede Ruperto;
 Crede super Cœli sublato sidera Paulo,
 Qui mihi consentit, lætatur cœlibe vitâ.
 His monitis, sancto Joseph specialia vota
 Facta, jubent sacro superaddere verba sepulchrâ
 Hoc subter tumulo requiescunt ossa beati
 Joseph, qui fidus Christi Nutritius, almæ
 Virginis ingenuus Custos, patiènsque malorum
 Intrepidusque comes: sed felix, tẽrque beatus
 Quòd fuerit tantâ Christo Matrìque Mariæ
 Junctus amicitia. Morienti brachia Jesus
 Porrigit, & proavis animam sinè crimine sistit
 Esto meus, si fata vocant, in morte Patronus,
 In vivis requies, & in anxietate levamen.
 Si tua juncta meis exosculer ossa, putârim,
 Me super eximios Proceres Regesque locandum
 Indigitat sanctum nobis Ecclesia Joseph,
 Omnibus in Domino morientibus esse Patronum
 Hoc quoque sub Christi crescentis tempore, viv
 Excessit senior Zacharias Presbyter; etsi
 Hæc aliis melior videatur opinio, propter

Herodi ereptum conservatumque Joannem
 Cum multis populi Primoribus esse cruenta
 Morte coronatum. Sequitur pia fata mariti
 Elisabeth; quorum tumulis inscribo: Viator,
 Hic in sarcophagis Zacharias dormit, & ejus
 Elisabeth conjux; ex quorum sanguine magnus
 Accola Jordanis, Christi prænuntius, Orbem
 Ingressus sacro clamore replevit eremum.
 Horum præsidio gaudent, quos lege fidelis
 Conjugii sociavit amor, tenerosque probatis
 Moribus infantes formandi cura fatigat.
 Non est in toto fortuna benignior Orbe,
 Quàm si conjugibus pro voto talia dentur
 Pignora, quæ patriæ possint stabilire salutem.

POESEOS SACRÆ

PARS SECUNDA,

IN QUA POEMATE ASCETICO

REPRÆSENTATUR

1mo. Baptismus Christi, & nuptiæ
in Cana Galilææ.	6to. Prandium Christi cum Phari-
sæis & Legum peritis.
2do. Magna piscium captura; &
primorum quinque Discipulorum
vocatio.	7mo. Prædicatio Christi de extremo
Judicii Die.
3to. Instructio de faciendis elee-
mosynis, & modo orandi.	8vo. Electio duodecim Apostolorum
4to. Marinæ tempestatis sedatio; &
expulsio furiosi Dæmonis.	9no. Resuscitatio filii viduæ propè
Naim; & conversio B. Mariæ Mag-
dalenæ.
5to. Resuscitatio filii Jairi, aliâque
miracula.	10mo. Refectio aliquot millium ho-
minum paucis panibus & piscibus
iteratò facta.

E

POE-